

7. Poslovanje Skupine Triglav in Zavarovalnice Triglav

- Ohranili smo vodilni tržni položaj med zavarovalnimi skupinami v Sloveniji in Črni gori. Tržne deleže smo povečali ali ohranili na večini zavarovalnih trgov.
- Rast premije smo dosegli na vseh zavarovalnih trgih in v vseh segmentih zavarovanj.
- Zaradi višje inflacije so se povečali kosmati zneski škod in obratovalnih stroški, potrebne so bile prilagoditve premijskih stopenj.
- Stopnjevanje pogostosti vremenskih škodnih dogodkov je dodatno vplivalo na gibanje kosmatih zneskov škod.
- Dvigi obrestnih mer na finančnih trgih in padci vrednosti na delniških trgih so znižali vrednosti finančnih naložb, sredstva v upravljanju premoženja in donose od finančnih naložb.

7.1 Splošno gospodarsko okolje v svetu in v Sloveniji

Leto 2022 so zaznamovale vojna v Ukrajini, sankcije proti Rusiji in visoka rast splošne inflacije. Svetovno gospodarstvo se je začelo ohlajati. Zmerno tehnično recesijo so v prvi polovici leta zabeležile ZDA, evrsko območje pa se je v podobnih razmerah znašlo na prehodu v novo leto. Upadli so kazalniki gospodarskega vzdušja tako med podjetji v predelovalnih dejavnostih kot tudi tistimi v sektorju storitvenih dejavnosti, ki so začela okrevati po pandemiji. Hkrati so vse bolj pereča nevarnost energetske krize, rekordne cene energentov ter vse višja splošna inflacija močno okrnili zaupanje med evropskimi potrošniki. Njihova kupna moč se je opazno zmanjšala, vendar so razmere na trgu dela ostale ugodne. Zaradi rekordno nizke nezaposlenosti in precejšnjega pomanjkanja delavcev se je začela krepiti rast plač. Po podatkih Eurostata je inflacija v evrskem območju oktobra dosegla 10,6 odstotka, kar je najvišja vrednost, odkar jo meri ta ustanova. Države razvitega sveta pa takih ravni niso imele vse od energetske krize v 70. letih prejšnjega stoletja.

Po zadnjih ocenah je inflacija v evrskem območju leta 2022 v povprečju znašala 8,5 odstotka. V letu 2023 se bo nekoliko znižala, vendar bo z blizu šestimi odstotki ostala na visoki ravni. Gospodarstvo držav z evrom, katerega rast realnega BDP je bila v povprečju 3,2 odstotka, bo v naslednjem letu prešlo v rahlo recesijo. Analitiki ob tem opozarjajo predvsem na veliko negotovost glede geopolitičnih dogodkov in z njimi povezanih širših posledic.

Slovensko gospodarstvo je leta 2022 okrevalo nadpovprečno, kar je posledica učinka rasti iz predhodnega leta. Prvi znaki ohlajanja so se kazali že v prvi polovici leta, ko je postopno izzvenel učinek popandemičnega odpiranja gospodarstva, vzdušje med podjetji in potrošniki pa se je zaradi energetske krize še poslabšalo. Trendno se je pričela upočasnjevati rast zasebne potrošnje in bruto investicij, nekoliko nižja je bila tudi rast mednarodne menjave. Razmere na trgu dela so ostale ugodne, stopnja anketne brezposelnosti pa je po zadnjem razpoložljivem podatku dosegla zgodovinsko nizko vrednost (4,0 odstotka v tretjem četrtletju 2022). Ugodno je bilo tudi stanje javnih financ, saj je bil po decembrskih napovedih Banke Slovenije primanjkljaj države z 2,9 odstotka BDP razmeroma nizek, bruto javni dolg pa se je znižal, a je z 71 odstotki BDP ostal nad ravnijo izpred epidemije.

Rast slovenskega BDP je bila v letu 2022 po napovedi slovenske centralne banke 5,0-odstotna, v prihodnjem letu pa bo z 0,8-odstotno rastjo gospodarstvo praktično stagniralo. Ravno tako bo – s 6,8 odstotka – nekoliko nižja inflacija, ki je v letu 2022 dosegla 9,3 odstotka. Napovedi spremljajo številne negotovosti zaradi geopolitičnega dogajanja, ki lahko neposredno ali posredno preko mednarodnega okolja vpliva na gospodarsko rast in inflacijo v Sloveniji.

Odločen odgovor centralnih bank zaradi gospodarskih razmer je v letu 2022 izrazito negativno vplival na kapitalske trge po svetu. Ameriška centralna banka Federal Reserve (Fed) in Evropska centralna banka (ECB) sta tako v začetku leta pospešili zaustavitev svojih več let trajajočih stimulativnih monetarnih politik in obrestne mere pričeli dvigovati. Fed je od marca pa do konca leta v sedmih korakih dvignil svoj razpon ključne obrestne mere na 4,25–4,50 odstotka. ECB je neto nakupe obveznic z junijem končal, v drugi polovici leta pa s štirimi dvigi svojo osrednjo obrestno mero dvignil vse do 2,5 odstotka. V decembru je ECB napovedal, da bo marca, tako kot je junija 2022 to že storil Fed, pričel neto prodaje

obveznic. Predstavniki obeh centralnih bank so tudi večkrat jasno sporočili, da bosta banki prihodnje leto v boju proti inflaciji dvigovanje obrestnih mer nadaljevali.

Zahtevane donosnosti dolgoročnih netveganih obveznic so, z nekaj kratkimi nihaji navzdol, rasle z zgodovinsko hitrostjo. Tako se je zahtevana donosnost 10-letne nemške državne obveznice z negativne vrednosti ob koncu leta 2021 do konca leta 2022 povzpela za 2,75 odstotne točke na 2,57 odstotka, donosnost sorodne slovenske obveznice pa za 3,41 odstotne točke na 3,82 odstotka. Pribitki državnih obveznic, predvsem tistih s slabšo bonitetno oceno, so se tudi po julijski objavi ECB-jevega novega programa za omejevanje fragmentacije postopno zviševali. Pribitki podjetniških obveznic z investicijsko bonitetno oceno pa so oktobra v povprečju skoraj dosegli raven vrha ob izbruhu pandemije, a so se nekoliko znižali v preostanku leta. Tudi delniški indeksi so zabeležile eno od svojih slabših let. Ameriški indeks S&P in nemški indeks DAX sta v letu dni izgubila 19,4 oziroma 12,3 odstotka, kitajski indeks Hang Seng pa 15,5 odstotka vrednosti. S 16,9-odstotno izgubo je leto končal tudi slovenski borzni indeks SBITOP.

7.2 Vpliv okolja na poslovanje Skupine Triglav¹⁹

Višja inflacija je vplivala na rast cen materiala in storitev ter s tem na povišanje izplačil kosmatih zneskov škod in kosmatih obratovalnih stroškov. Zaradi inflacijskih pritiskov smo prilagodili zavarovalne vsote in premijske stopnje v večini zavarovalnih vrst premoženjskih zavarovanj, vendar bodo imeli ti večji vpliv na rast prihodkov od premij v letu 2023. Podrobneje o vplivu inflacije v [3. poglavju Upravljanja tveganj](#). Na povečanje števila in obsega izplačanih škod so vplivali tudi večja mobilnost prebivalstva in gospodarstva ter nadomeščanje izpada zdravstvenih storitev zaradi pandemije v predhodnem letu. Na višja izplačila kosmatih zneskov škod so imele vpliv tudi zamude v dobavnih verigah.

Na kapitalskih trgih so zaradi visoke inflacije, vojne v Ukrajini in zaprtja kitajskega gospodarstva kot posledice pandemije covid-19 upadle vrednosti vseh glavnih naložbenih razredov. Obseg evropskega trga upravljanja premoženja se je prav tako znižal, kar je predvsem posledica padca vrednosti trgov, pod pritiskom pa so bili tudi prilivi v sklade. Podrobneje v točki [7.11 Upravljanje premoženja strank](#). Razmere na finančnih trgih so vplivale na negativne donose od naložb, zmanjšanje sredstev v upravljanju premoženja in znižanje vrednosti finančnih naložb.

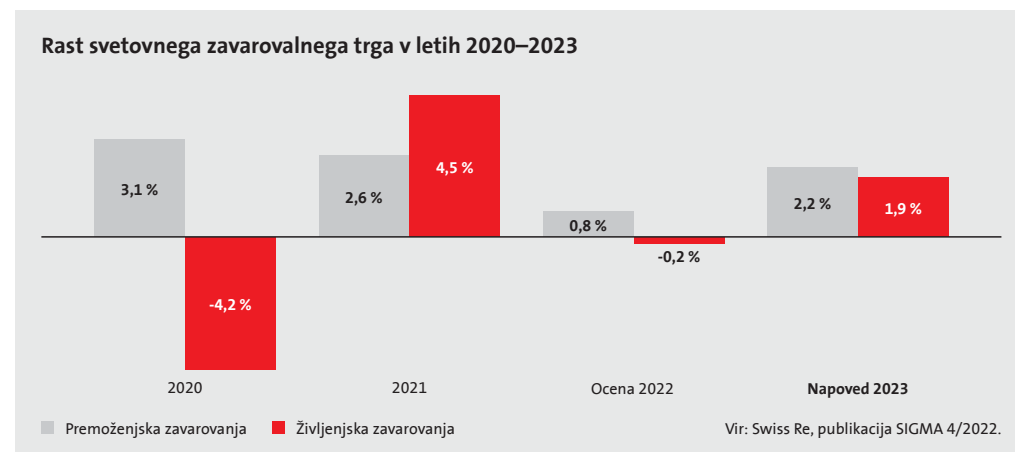
V letu 2022 je bil obseg množičnih škodnih dogodkov in njihov vpliv na poslovni rezultat Skupine Triglav manj ugoden. Njihov vpliv je ocenjen v vrednosti 32,1 milijona evrov (23,6 milijona evrov leto prej). V Sloveniji so majska in junijska neurja s točo ter vihar konec avgusta povzročili za 18,9 milijona evrov škod, na Hrvaškem pa so toča in poplave povzročili za 0,7 milijona evrov škod. V Severni Makedoniji so neurja s točo povzročila za 0,5 milijona evrov škod in v Črni gori za 0,4 milijona evrov škod. Skupina Triglav je imela tudi 11,6 milijona evrov škod iz pozavarovanj zaradi februarjskih neurij v Veliki Britaniji, državah Beneluksa in Nemčiji, poplav v Južni Afriki in Avstraliji, neurij s točo v Franciji, tajfuna Hinnamnor v Južni Koreji ter vpliva suše na poveske na Hrvaškem.

7.3 Svetovni zavarovalni trg

Svetovni zavarovalni trg je v letu 2021 zbral 6,9 bilijona ameriških dolarjev premije (zadnji uradni podatki Pozavarovalnice Swiss Re) in dosegel **3,4-odstotno realno rast premije** (nominalna rast je bila 9,0-odstotna). Stopnja realne rasti je bila pri premiji premoženjskih zavarovanj nekoliko nižja in je znašala 2,6 odstotka, pri premiji življenjskih zavarovanj pa višja in je dosegla 4,5 odstotka. Vodilni trg ostaja Amerika, dosegel je 3,3-odstotno realno rast in 44,2 odstotka celotne svetovne zavarovalne premije. Med skupinami držav se je najbolj okreplil zavarovalni trg razvitega dela Evrope. Dosegel je 6,6-odstotno rast in 25,8 odstotka svetovne zavarovalne premije (leto prej 24,6 odstotka). Države Bližnjega vzhoda in Afrike imajo na svetovnem zavarovalnem trgu 2,0-odstoten delež in so zabeležile 5,0-odstotno povečanje zavarovalne premije. Premija razvijajočih se držav Evrope in osrednje Azije, kamor sodi tudi Slovenija, je bila večja za 4,5 odstotka, območje pa je ohranilo 1,2-odstoten delež. Države Azije (Tihi ocean) so dosegle 0,7-odstotno rast zavarovalne premije, njihov delež na svetovnem zavarovalnem trgu pa se je zmanjšal za 1,3 odstotne točke na 26,8 odstotka. Razviti trgi imajo v svetovni zavarovalni premiji 81,1-odstoten delež (3,9-odstotna rast premije), preostanek pa razvijajoči se trgi (1,5-odstotna rast premije).

ZDA imajo še naprej največji zavarovalni trg z 39,6 odstotka zavarovalne premije, sledijo ji Kitajska (10,1 odstotka), Japonska (5,9 odstotka) ter trije evropski zavarovalni trgi, Velika Britanija (5,8 odstotka), Francija (4,3 odstotka) in Nemčija (4,0 odstotka).

Swiss Re ocenjuje, da bosta upočasnitev gospodarske rasti in visoka inflacija negativno vplivala na gibanje zavarovalnega trga v letih 2022 in 2023. Upočasnitev gospodarske rasti običajno povzroči manjše povpraševanje po zavarovanjih, medtem ko bo visoka rast inflacije vplivala predvsem na višja izplačila škod. Po oceni Swiss Re bo svetovna zavarovalna premija v letu 2022 prvič preseгла 7,0 bilijona ameriških dolarjev in dosegla 6,1-odstotno nominalno oziroma 0,4-odstotno realno rast. Pri tem se bo premija premoženjskih zavarovanj realno povišala za 0,8 odstotka, premija življenjskih zavarovanj pa nekoliko znižala (-0,2 odstotka). V letu 2023 bo rast zavarovalne premije nekoliko višja.

¹⁹ GRI 201-2, SASB: FN-IN-450a.2

7.4 Poslovanje Skupine Triglav v regiji Adria (jugovzhodna Evropa)²⁰

7.4.1 Jugovzhodna Evropa

V Skupini Triglav zavarovanja tržimo na sedmih zavarovalnih trgih v šestih državah: v Sloveniji, na Hrvaškem, v Srbiji, Črni gori, Bosni in Hercegovini ter Severni Makedoniji. Preko partnerskega povezovanja s tujimi družbami za zavarovalno posredovanje, zastopanje in pozavarovanje poslujemo tudi v širšem mednarodnem okolju.

Dobro razvit je predvsem slovenski zavarovalni trg, na katerem delujejo Zavarovalnica Triglav ter specializirani zavarovalnici Triglav, Zdravstvena zavarovalnica, in Triglav, pokojninska družba. Drugi zavarovalni trgi v regiji Adria ostajajo razmeroma nerazviti in ohranjajo velik razvojni potencial. Na njih še vedno prevladujejo avtomobilska zavarovanja. Pozavarovalnica Triglav Re posluje v celotni regiji in širšem mednarodnem okolju.

Povečanje zavarovalne premije so zabeležili na vseh zavarovalnih trgih v regiji. Najvišjo relativno rast so dosegli srbski, makedonski in črnogorski trg.

Osnovni makroekonomski podatki po zavarovalnih trgih Skupine Triglav in v Evropski uniji v letu 2022

Makroekonomski podatki	Slovenija	Hrvaška	Srbija	Črna gora	Bosna in Hercegovina	Severna Makedonija	Evropska unija
Število prebivalcev (v milijonih)	2,1	4,0	6,8	0,6	3,5	2,1	443,6
Rast BDP (ocena, v odstotkih)	5,7	5,9	3,5	7,2	2,5	2,7	3,2
BDP 2022 (ocena, v milijardah ameriških dolarjev)	62,2	69,4	62,7	6,1	23,7	14,1	16.613,1
BDP 2022 per capita (ocena, v ameriških dolarjih)	29.469	17.318	9.164	9.850	6.818	6.816	53.960
Stopnja inflacije 2022 (ocena, v odstotkih)	8,9	9,8	11,5	12,8	10,5	10,6	9,2
Stopnja brezposelnosti 2022 (ocena, v odstotkih)	4,3	6,9	9,9	13,0*	17,3	15,2	n.p.

Vir: Mednarodni denarni sklad (IMF), World Economic Outlook, oktober 2022.

*Zavod za statistiku Crne Gore (3. četrtletje 2022).

Skupina Triglav ima vodilni položaj med zavarovalnimi skupinami v Sloveniji in Črni gori, v Severni Makedoniji pa je na tretjem mestu. Tržni delež smo povečali oz. ohranili na večini trgov, na vseh trgih pa smo povečali obseg zbrane premije. Več v nadaljevanju in točki [7.5 Obračunana kosmata zavarovalna, sozavarovalna in pozavarovalna premija](#).

Gibanje tržnih deležev in položaj Skupine Triglav na trgih regije Adria v letu 2022

Trg	Tržni delež	Gibanje tržnega deleža	Mesto 2022	Mesto 2021
Slovenija	38,9 %	↑ + 0,4 odstotne točke	1	1
Hrvaška	5,6 %	● 0,0 odstotne točke	7	7
Srbija*	7,3 %	● 0,0 odstotne točke	5	5
Črna gora	37,8 %	↓ - 1,3 odstotne točke	1	1
Bosna in Hercegovina	9,4 %	↑ + 0,6 odstotne točke	3	3
- Federacija BiH	10,8 %	↑ + 1,0 odstotne točke	3	4
- Republika Srbska**	6,3 %	↓ - 0,3 odstotne točke	7	7
Severna Makedonija	14,7 %	↑ + 1,6 odstotne točke	3	3

* Podatki za obdobje 1–9 2022.

** Upoštevana sta tržna deleža Triglav Osiguranja, Banja Luka in podružnice Triglav Osiguranja, Sarajevo, v Banja Luki.

V nadaljevanju predstavljamo značilnosti posameznih trgov in tržni položaj družb Skupine Triglav.

7.4.1.1 Slovenski zavarovalni trg

Čeprav je sorazmerno majhen, je slovenski zavarovalni trg dobro razvit. Po premiji na prebivalca je bil v letu 2021 v svetovni razvrstitvi na 32. mestu (27. leto prej), po zavarovalni penetraciji (delež premije v BDP) pa na 31. mestu, kar je tri mesta nižje kot leto prej. Višina zbrane premije ga uvršča na 59. mesto (54. leto prej) ter predstavlja 0,03 odstotka celotnega svetovnega trga ali 0,2 odstotka zavarovalnega trga Evropske unije (podatki Swiss Re za leto 2021).

Premija na prebivalca in zavarovalna penetracija za Slovenijo ter nekaj drugih evropskih držav v letu 2021

	Premija na prebivalca		Zavarovalna penetracija	
	(v EUR)	Svetovni rang	(v % BDP)	Svetovni rang
Slovenija*	1.237	32	5,0 %	31
Hrvaška	398	42	2,7 %	49
Srbija	149	62	1,9 %	65
Švica	5.555	7	7,1 %	20
Velika Britanija	4.432	12	11,1 %	8
Avstrija	2.084	25	4,6 %	35
Češka	648	36	2,9 %	45
Poljska	379	44	2,5 %	51
Turčija	104	69	1,3 %	74
Srednja Evropa	429	-	2,7 %	-
Vzhodna Evropa	235	-	2,1 %	-
Evropska unija	2.244	-	7,0 %	-
Evrsko območje	2.609	-	7,4 %	-

Vir: Swiss Re, publikacija SIGMA 4/2022.

* Podatki za Slovenijo: Slovensko zavarovalno združenje.

V letu 2021 je povprečna premija na prebivalca (zavarovalna gostota) v Sloveniji dosegla najvišjo vrednost doslej, znašala je 1.237 evrov. Delež zavarovalne premije v BDP se je zmanjšal na 5,0 odstotka (2020: 5,6 odstotka), na najnižjo vrednost po letu 2000. Razlog je v visoki, 8,1-odstotni rasti slovenskega BDP v letu 2021, kljub temu pa zavarovalništvo ostaja ena pomembnejših gospodarskih panog.

Na slovenskem zavarovalnem trgu je **v letu 2022 delovalo 13 zavarovalnic, 4 tuje podružnice in 2 pozavarovalni družbi**, ki so članice Slovenskega zavarovalnega združenja (v nadaljevanju SZZ).

Med zavarovalnimi družbami v Sloveniji je bilo 8 kompozitnih in 9 specializiranih (življenjska, zdravstvena in premoženjska zavarovanja). Pri tem niso upoštevani neposredni zavarovalni posli zavarovalnic iz drugih držav članic Evropske unije (FOS), katerih delež sicer narašča, vendar je še relativno nizek.

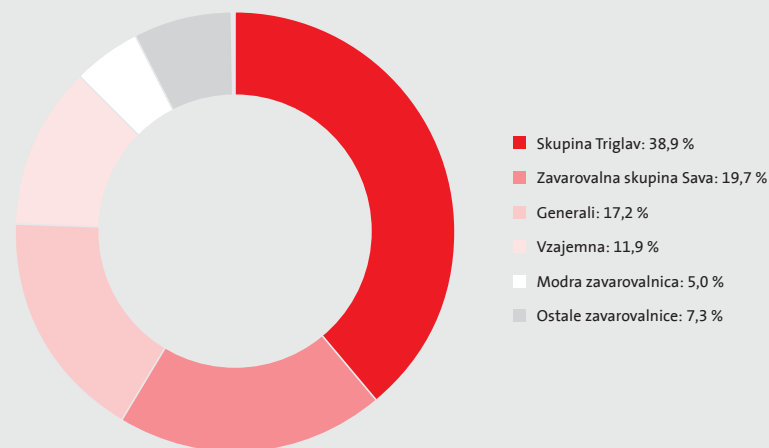
Zavarovalnice so na slovenskem trgu zbrale **2,8 milijarde evrov** obračunane kosmate zavarovalne, sozavarovalne in pozavarovalne premije (pri izračunu ne upoštevamo internih prenosov sredstev v izplačilo pokojninskih rent), kar je 6,7 odstotka več kot leto prej. **Premoženjska zavarovalna premija** se je povečala za 7,9 odstotka in predstavlja 74,5-odstoten delež. Največ so k njenemu povišanju prispevala avtomobilska in druga škodna zavarovanja. **Rast premije življenjskih zavarovanj** je bila 3,1-odstotna, pri čemer so rast dosegla naložbena življenjska zavarovanja in zavarovanja s kapitalizacijo izplačil. **Zdravstvena zavarovalna premija** (ki je upoštevana v premoženjski zavarovalni premiji) je dosegla 5,0-odstotno rast.

Slovenski zavarovalni trg še naprej ostaja močno koncentriran, saj imajo 4 največje zavarovalnice 76,0-odstoten tržni delež. Vodilni položaj ima **Zavarovalnica Triglav** s 30,5-odstotnim tržnim deležem (29,8 odstotka leto prej), na drugem mestu je Generali zavarovalnica (17,2-odstoten tržni delež). **Skupina Triglav** (matična družba, Triglav, Zdravstvena zavarovalnica, in Triglav, pokojninska družba) je vodilna zavarovalna skupina: svoj tržni delež je povečala za 0,4 odstotne točke na 38,9 odstotka.

Gibanje tržnih deležev **Skupine Triglav** po segmentih:

- premoženjska zavarovanja (brez zdravstvenih zavarovanj): 46,4 odstotka (povečanje za 0,5 odstotne točke),
- življenjska zavarovanja: 32,3 odstotka (povečanje za 0,7 odstotne točke),
- zdravstvena zavarovanja: 30,3 odstotka (zmanjšanje za 0,7 odstotne točke).

Tržni delež zavarovalnic oziroma zavarovalnih skupin v Sloveniji v letu 2022

Vir: Slovensko zavarovalno združenje.

Gibanje tržnih deležev **Zavarovalnice Triglav** po segmentih:

- premoženjska zavarovanja: 31,6 odstotka (povečanje za 0,8 odstotne točke),
- življenjska zavarovanja: 27,4 odstotka (povečanje za 0,6 odstotne točke).

Gibanje tržnega deleža **Triglav, Zdravstvene zavarovalnice**:

- zdravstvena zavarovanja: 30,1 odstotka (zmanjšanje za 0,7 odstotne točke).

Gibanje tržnega deleža **Triglav, pokojninske družbe**:

- prostovoljna dodatna pokojninska zavarovanja: 19,0 odstotka (zmanjšanje za 0,3 odstotne točke).

Slovenija

1. mesto

1.237 EUR
premija na prebivalca*

5,0 % delež
zavarovalne premije v BDP*

106,7 indeks rasti
zavarovalnega trga
v letu 2022

* podatki za leto 2021
Vir: Slovensko zavarovalno združenje.

38,9 %
tržni delež
Skupine
Triglav

7.4.1.2 Hrvaška

Hrvaška je v letu 2022 – po napovedi Mednarodnega denarnega sklada (IMF) – dosegla 5,9-odstotno rast BDP in s tem eno najvišjih v Evropski uniji. Stopnja brezposelnosti je ocenjena na 6,9 odstotka, ocena inflacije pa se je skladno s svetovnimi gibanji povzpela na 9,8 odstotka.

Turizem se je vrnil na raven uspešnih sezon pred pandemijo (dosegel je 96 odstotkov rekordnega leta 2019) ter ostaja glavna strateška usmeritev in temelj gospodarske uspešnosti države. Med ključnimi prihodnjimi izzivi za ohranitev gospodarske rasti bodo obvladovanje javne porabe, podpora naložbam in spodbujanje poslovne klime.

1. 1. 2023 je Hrvaška vstopila v območje skupne valute, evra, ter schengensko območje, kar je pomagalo tudi pri ocenah bonitete v letu 2022 pri vseh bonitetnih hišah.

V skladu s svetovnimi gibanji sta v letu 2023 pričakovana zmanjšanje rasti BDP na 3,5 odstotka ter še naprej povečana inflacija, ki naj bi dosegla 5,5 odstotka.

Zavarovalni trg

Na hrvaškem zavarovalnem trgu je poslovalo 15 zavarovalnic (9 kompozitnih, 4 premoženjske in 2 življenjski). Skupna zavarovalna premija je bila za 8,2 odstotka višja kot leto prej, pri čemer se je premija pri premoženjskih zavarovanjih povišala za 11,5 odstotka, pri življenjskih pa znižala za 1,8 odstotka. Delež premoženjskih zavarovanj se je povečal na 77,6 odstotka (leto prej 75,3 odstotka), preostanek so življenjska zavarovanja.

Tri vodilne zavarovalnice obvladujejo skoraj 48 odstotkov trga, kar priča, da je tržna koncentracija še naprej visoka. Na prvem mestu je ostala Croatia osiguranje s 24,1-odstotnim tržnim deležem (0,2 odstotne točke manj kot preteklo leto). Hrvaška zavarovalnica **Triglav Osiguranje, Zagreb**, je ohranila 5,6-odstoten tržni delež in sedmo mesto. Rast njene zavarovalne premije je bila nekoliko višja od rasti hrvaškega zavarovalnega trga (indeks 108,9).

Hrvaška

7. mesto

398 EUR
premija na prebivalca*

2,7 % delež
zavarovalne premije v BDP*

108,2 indeks rasti
zavarovalnega trga
v letu 2022

* podatki za leto 2021
Vir: Swiss RE, publikacija SIGMA 4/2022,
Hrvatski ured za osiguranje.

5,6 %
tržni delež
Skupine
Triglav

7.4.1.3 Srbija

Po hitrem okrevanju od ekonomskih posledic pandemije se je srbsko gospodarstvo začelo ohlajati. Stopnja inflacije je dosegla visokih 11,5 odstotka, stopnja brezposelnosti pa se je znižala na 9,9 odstotka. Ocene kažejo na 3,5-odstotno rast BDP v letu 2022. Upočasnitev gospodarskih gibanj je posledica destabilizacije globalnega in regionalnega okolja zaradi vojne v Ukrajini, šibkejšega povpraševanja v Evropski uniji, rasti cen energentov, motenj v dobavnih verigah in vpliva suše na kmetijstvo. Za uresničitev potenciala nadaljnje rasti bo država primorana poudarek nameniti strukturnim reformam, celovitemu nadzoru nad državnimi izdatki in pomoči energetskega sektorju.

Evropski svet je v decembru 2022 z zadovoljstvom potrdil splošen napredek Srbije v pristopnih pogajanjih za članstvo v Evropski uniji. Hkrati je poudaril, da bosta v prihodnje bistvenega pomena njen napredek na področju pravne države in normalizacija odnosov s Kosovom. V okviru pobude Open Balkan, tj. poti do vzpostavitve območja prostega gibanja ljudi, blaga in storitev, je Srbija s Severno Makedonijo in Albanijo nadaljevala aktivnosti za uresničitev zadanih ciljev.

Zavarovalni trg

Močna koncentracija je značilna tudi za srbski zavarovalni trg, kjer je delovalo 16 zavarovalnic (6 kompozitnih, 6 premoženjskih in 4 življenjske). Prve tri zavarovalnice (Dunav, Generali Osiguranje in Wiener) obvladujejo 57 odstotkov celotnega trga. Skupna zavarovalna premija se je v prvih devetih mesecih povečala za 12,2 odstotka. Premoženjska zavarovalna premija je dosegla 14,3-odstotno rast, življenjska pa 4,6-odstotno. Tudi v Srbiji se je delež premije premoženjskih zavarovanj povečal na 79,7 odstotka (leto prej 78,2 odstotka).

Srbska zavarovalnica **Triglav Osiguranje, Beograd**, je ohranila 7,3-odstoten tržni delež in peto mesto. Rast njene zavarovalne premije je nekoliko preseгла rast trga (indeks 112,9).

149 EUR
premija na prebivalca*

1,9 % delež
zavarovalne premije v BDP*

112,2 indeks rasti
zavarovalnega trga
v obdobju 1–9 2022

* podatki za leto 2021.
Vir: Swiss RE, publikacija SIGMA 4/2022,
Narodna banka Srbije.

7,3 %
tržni delež
Skupine
Triglav

Srbija

5. mesto

7.4.1.4 Črna gora

Črna gora je po ocenah dosegla 7,2-odstotno povečanje BDP v letu 2022, kar je predvsem posledica fiskalnih spodbud in okrevanja turističnega sektorja, napredovala je tudi na področju izvoza. Inflacija se je zaradi svetovnih gospodarskih gibanj povišala na visokih 12,8 odstotka.

Javni dolg ostaja relativno visok, kar narekuje agilno fiskalno politiko in pravočasno odzivanje na spremembe. Ob reševanju kroničnih izzivov bo treba gospodarsko politiko usmeriti v izboljšanje zakonodajnih okvirov in krepitev konkurenčnosti na mikroravnih, zlasti na področjih zelene energije, kmetijstva, turizma in digitalne transformacije.

V pristopnem procesu za članstvo v Evropski uniji je Črna gora že izpolnila dobršen del zahtev in odprla vsa pogajalska poglavja. V prihodnjem obdobju bo ključnega pomena izvedba reform za ponovno vzpostavitev delovanja in verodostojnost glavnih pravosodnih organov.

Zavarovalni trg

Na črnogorskem zavarovalnem trgu deluje 9 zavarovalnic (5 premoženjskih in 4 življenjske). Njihova zavarovalna premija je bila za 9,6 odstotka višja kot leto prej. Premija premoženjskih zavarovanj se je povišala za 10,3 odstotka, premija življenjskih zavarovanj pa za 6,8 odstotka. V sestavi zavarovalne premije še vedno prevladujejo premoženjska zavarovanja (80,3-odstoten delež).

Skupina Triglav, ki jo predstavljata zavarovalnici **Lovćen Osiguranje** in **Lovćen životna osiguranja**, je ohranila prvo mesto na trgu in dosegla 37,8-odstoten tržni delež (preteklo leto 39,0 odstotka). Skupini Triglav sledita zavarovalnica Sava Osiguranje in Skupina Uniqa (premoženjska in življenjska zavarovalnica skupaj) s 16,1- oziroma 14,7-odstotnim tržnim deležem. Skupina Triglav je dosegla 6,0-odstotno premijsko rast.

Črna gora

1. mesto

160 EUR
premija na prebivalca*

2,0 % delež
zavarovalne premije v BDP*

109,6 indeks rasti
zavarovalnega trga
v letu 2022

* podatki za leto 2021
Vir: Agencija za nadzor osiguranja – Crna Gora.

37,8 %
tržni delež
Skupine
Triglav

7.4.1.5 Bosna in Hercegovina

Bruto domači proizvod Bosne in Hercegovine se je po oceni povečal za 2,5 odstotka, glavni dejavnik rasti pa je bilo domače povpraševanje. Inflacija se je zaradi negativnih gospodarskih gibanj v svetu povzpela na visokih 10,5 odstotka, medtem ko je stopnja brezposelnosti ostala nespremenjena in je znašala 17,3 odstotka.

Med prednostnimi nalogami gospodarstva Bosne in Hercegovine ostajajo krepitev fiskalnega sistema, reforma javne uprave ter spodbujanje dinamičnega in konkurenčnega zasebnega sektorja. V prihodnjem obdobju bosta ključna izziva reševanje problema pomanjkanja kvalificirane delovne sile in razbremenitev stroškov dela, kar naj bi izboljšalo poslovno klimo in povečalo obseg pomembnih tujih naložb.

Voditelji držav članic Evropske unije so decembra 2022 Bosni in Hercegovini podelili status kandidatke za članstvo. S tem je bil dosežen pomemben korak na njeni poti k evropski integraciji. Obenem je bilo izpostavljeno, da mora država v prihodnje sprejeti ukrepe na področjih vladavine prava, boja proti korupciji in organiziranemu kriminalu, upravljanja migracij in temeljnih človekovih pravic.

Zavarovalni trg

Na majhnem, a zelo konkurenčnem bosansko-hercegovskem zavarovalnem trgu je delovalo 25 zavarovalnic. Med njimi jih je imelo 11 sedež v Federaciji BiH in 14 v Republiki Srbski (vključno s podružnicami). Na celotnem trgu Bosne in Hercegovine se je zavarovalna premija povečala za 7,7 odstotka. Premija, zbrana v Federaciji BiH, je bila višja za 7,8 odstotka, v Republiki Srbski pa za 7,3 odstotka. V sestavi skupne zavarovalne premije so premoženjska zavarovanja ohranila 78,7-odstoten delež.

Na območju Federacije BiH je vodilen položaj ohranil koncern Agram (Adriatic osiguranje in Euroherc) s skupno 22,3-odstotnim tržnim deležem. Zavarovalnica **Triglav Osiguranje, Sarajevo**, je svoj delež povečala za 1,0 odstotne točke, na 10,8 odstotka, in dosegla tretje mesto (leto prej peto).

V Republiki Srbski je na prvem mestu ostala zavarovalnica Grawe osiguranje s 13,0-odstotnim tržnim deležem. Zavarovalnica **Triglav Osiguranje, Banja Luka**, je ohranila osmo mesto s 4,7-odstotnim tržnim deležem (0,2 odstotne točke več kot leto prej). **Podružnica Triglav Osiguranja, Sarajevo**, ki trži le življenjska zavarovanja, je imela 1,6-odstoten tržni delež (leto prej 2,1 odstotka).

Skupina Triglav je v Bosni in Hercegovini povečala tržni delež na 9,4 odstotka (leto prej 8,8 odstotka) in ohranila tretje mesto med zavarovalnimi skupinami. Dosegla je 14,7-odstotno premijsko rast, ki je bila 7,1 odstotne točke višja od rasti zavarovalnega trga.

**Bosna in
Hercegovina**

3. mesto

119 EUR
premija na prebivalca*

2,2 % delež
zavarovalne premije v BDP*

107,7 indeks rasti
zavarovalnega trga
v letu 2022

* podatki za leto 2021
Vir: Agencija za nadzor osiguranja FBiH, Agencija za osiguranje RS.

9,4 %
tržni delež
Skupine
Triglav

7.4.1.6 Severna Makedonija

Ekonomske razmere so se poslabšale tudi v Severni Makedoniji. Po ocenah Mednarodnega denarnega sklada (IMF) je bila njena gospodarska rast 2,7-odstotna. Stopnja inflacije se je povzpela na 10,6 odstotka, stopnja brezposelnosti pa se je nekoliko znižala, na 15,2 odstotka.

Julija 2022 je parlament Severne Makedonije sprejel Deklaracijo družbenega soglasja o gospodarskih reformah, politikah in ukrepih. V deklaraciji je povzeto, da so največja ovira za prihodnji razvoj pomanjkanje pravne države, nekonkurenčno okolje ter prevelik vpliv politike na gospodarstvo. Prihodnost bo tako odvisna predvsem od uspešnega izvajanja strukturnih reform za povečanje produktivnosti in konkurenčnosti ter vlaganj v zeleno in digitalno transformacijo.

Država vseskozi stremi k regionalni integraciji. Po 17 letih je končno pridobila status kandidatke za vstop v EU. V letu 2023 sta predvidena izboljšanje gospodarske rasti v višini 3 odstotkov ter znatno nižja inflacija, ki naj bi se spustila na 4,5 odstotka.

Zavarovalni trg

Ob koncu leta je na makedonskem zavarovalnem trgu poslovalo 16 zavarovalnic (11 premoženjskih in 5 življenjskih), pri čemer ima zavarovalnica Osiguranje Makedonija tudi licenco za opravljanje pozavarovalnih poslov. V letu 2022 je bilo obračunane premije za 12,8 milijarde makedonskih denarjev (208 milijonov evrov) ali 9,9 odstotka več kot leto prej. Premija premoženjskih zavarovanj predstavlja 82,2 odstotka celotne premije in se je povišala za 9,2 odstotka, premija življenjskih zavarovanj pa kar za 13,7 odstotka. Pet največjih zavarovalnic je obračunalo skoraj 46 odstotkov zavarovalne premije. Koncentracija je posebej visoka pri življenjskih zavarovanjih, kjer zavarovalnici Croatia život in Grawe život obvladujeta 54 odstotkov trga.

Skupina Triglav na makedonskem trgu posluje z dvema družbama. **Triglav Osiguranje, Skopje**, je z 11,9-odstotnim tržnim deležem (0,4 odstotne točke več kot preteklo leto) ohranila vodilen položaj na makedonskem zavarovalnem trgu. Specializirana je za premoženjska zavarovanja, na tem področju je dosegla 14,4-odstoten tržni delež (leto prej 13,8-odstotnega). Zavarovalnica **Triglav Osiguranje Život, Skopje**, je občutno, za 6,2 odstotne točke, povečala svoj delež na trgu življenjskih zavarovanj in dosegla 16,1-odstoten tržni delež. Skupina Triglav je tako tržni delež izboljšala za 1,6 odstotne točke na 14,7 odstotka in ohranila tretje mesto med zavarovalnimi skupinami.

Severna
Makedonija

3. mesto

103 EUR
premija na prebivalca*

1,6 % delež
zavarovalne premije v BDP*

109,9 indeks rasti
zavarovalnega trga
v letu 2022

* podatki za leto 2021
Vir: Agencija za zavarovalni nadzor
Severne Makedonije.

14,7 %
tržni delež
Skupine
Triglav

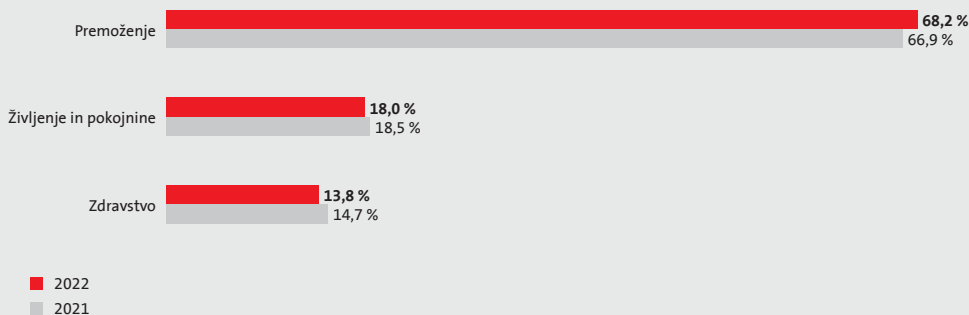
7.5 Obračunana kosmata zavarovalna, sozavarovalna in pozavarovalna premija

V Skupini Triglav smo zbrali za 9 odstotkov več konsolidirane kosmate zavarovalne, sozavarovalne in pozavarovalne premije kot leto prej, s čimer smo dosegli 1.479,6 milijona evrov. Obseg zbrane premije se je povečal v vseh segmentih zavarovanj:

- **premoženjska zavarovanja:** 1.009,2 milijona evrov (indeks 112),
- **življenjska in pokojninska zavarovanja:** 266,2 milijona evrov (indeks 106),
- **zdravstvena zavarovanja:** 204,2 milijona evrov (indeks 103).

V sestavi konsolidirane zavarovalne premije se je za 1,4 odstotne točke povečal delež premoženjskih zavarovanj, zmanjšala pa sta se deleža življenjskih in pokojninskih (za 0,5 odstotne točke) ter zdravstvenih zavarovanj (za 0,9 odstotne točke).

Sestava konsolidirane zavarovalne, sozavarovalne in pozavarovalne premije Skupine Triglav po segmentih

Delež zavarovalne premije, obračunane na trgih zunaj Slovenije, smo v Skupini Triglav znova povečali, in sicer za 0,5 odstotne točke. Na slovenskem zavarovalnem trgu smo zbrali 65,3 odstotka konsolidirane kosmate zavarovalne premije, na preostalih trgih regije Adria pa 19,5 odstotka. Delež premije mednarodnega zavarovanja in pozavarovanja se prav tako povečuje, znašal je 15,2 odstotka.

Sestava konsolidirane zavarovalne, sozavarovalne in pozavarovalne premije Skupine Triglav po trgih

Država	Obračunana kosmata zavarovalna premija			Indeks		Delež		
	2022	2021	2020	2022/2021	2021/2020	2022	2021	2020
Slovenija	965.457.942	903.397.817	872.396.910	107	104	65,3 %	66,8 %	70,7 %
Hrvaška	94.408.379	86.805.041	72.871.040	109	119	6,4 %	6,4 %	5,9 %
Srbija	79.905.307	69.274.521	60.770.184	115	114	5,4 %	5,1 %	4,9 %
Bosna in Hercegovina	42.757.734	37.189.884	33.220.348	115	112	2,9 %	2,7 %	2,7 %
Črna gora	40.890.334	38.578.564	36.249.030	106	106	2,8 %	2,9 %	2,9 %
Severna Makedonija	30.629.458	24.847.107	20.976.376	123	118	2,1 %	1,8 %	1,7 %
Mednarodno zavarovanje in pozavarovanje*	225.507.933	192.882.616	137.291.477	117	140	15,2 %	14,3 %	11,1 %
Skupaj	1.479.557.087	1.352.975.550	1.233.775.365	109	110	100,0 %	100,0 %	100,0 %

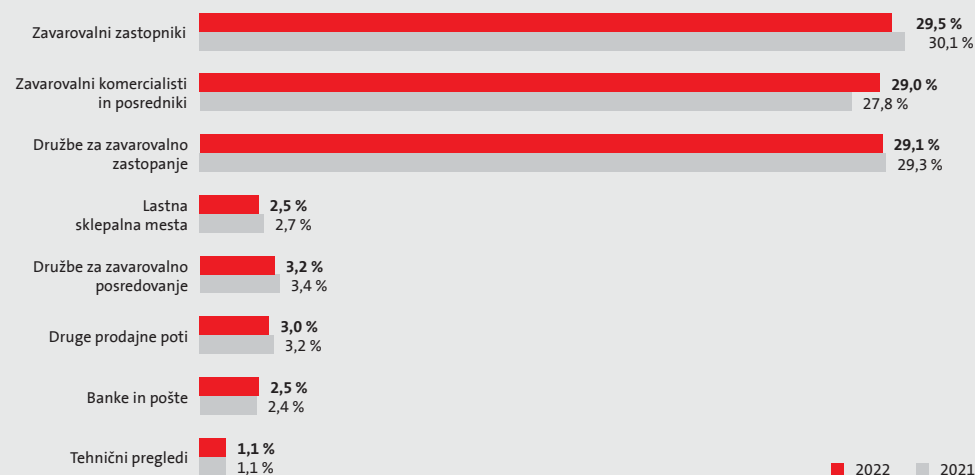
* Premija obračunana zunaj regije Adria, zbrana po načelu prostega pretoka storitev (FOS) ter premija aktivnih pozavarovalnih poslov.

Obseg zbrane zavarovalne premije smo povečali na **vseh zavarovalnih trgih**. Na slovenskem trgu je bila njena rast 7-odstotna, na preostalih trgih regije Adria 12-odstotna, na mednarodnem trgu pa 17-odstotna.

Nekonsolidirane kosmate zavarovalne premije **fizičnih oseb** je bilo za 879,7 milijona evrov, kar je 13 odstotkov več kot leto prej. Njen delež v celotni premiji se je povečal za 2,1 odstotne točke in znaša 62,9 odstotka. Preostanek, 37,1 odstotka, predstavlja zavarovalna premija **pravnih oseb**, ki je dosegla 517,8 milijona evrov in bila za 3 odstotke višja kot predhodno leto.

Največji delež, 64,0 odstotka (0,3 odstotne točke več kot preteklo leto), nekonsolidirane kosmate zavarovalne premije Skupine smo zbrali po **lastnih prodajnih poteh** (zavarovalni zastopniki, zavarovalni komercialisti in posredniki, lastna sklepalna mesta, spletne in druge lastne prodajne poti). Obseg te premije se je povečal za 9 odstotkov. Preostalo zavarovalno premijo (36,0 odstotka) smo zbrali po **pogodbenih prodajnih poteh** (družbe za zavarovalno zastopanje in posredovanje, banke in pošte ter tehnični pregledi) in pri tem dosegli 8-odstotno rast.

Obračunana nekonsolidirana kosmata zavarovalna, sozavarovalna in pozavarovalna premija v letih 2022 in 2021 po prodajnih poteh Skupine Triglav (brez Pozavarovalnice Triglav Re)

Obračunana kosmata zavarovalna, sozavarovalna in pozavarovalna premija v letu 2022 po zavarovalnicah Skupine Triglav

Zavarovalnica	Obračunana kosmata zavarovalna premija			Indeks 2022/2021			Delež
	Premoženje	Življenje in pokojnine	Skupaj	Premoženje	Življenje in pokojnine	Skupaj	2022
Zavarovalnica Triglav*	670.083.437	198.944.654	869.028.091	111	105	109	62,2 %
Triglav, Zdravstvena zavarovalnica	204.622.959	1.425	204.624.384	103	95	103	14,6 %
Triglav, pokojninska družba		35.401.117	35.401.117	0	104	104	2,5 %
Triglav Osiguranje, Zagreb	86.395.961	8.012.418	94.408.379	110	99	109	6,8 %
Triglav Osiguranje, Beograd	73.711.208	6.194.099	79.905.307	118	94	115	5,7 %
Triglav Osiguranje, Sarajevo	20.530.358	15.614.374	36.144.732	119	110	115	2,6 %
Lovčen Osiguranje, Podgorica	36.008.211		36.008.211	106	0	106	2,6 %
Triglav Osiguruvanje, Skopje	24.659.871		24.659.871	114	0	114	1,8 %
Triglav Osiguranje, Banja Luka	6.647.064		6.647.064	113	0	113	0,5 %
Lovčen životna osiguranja, Podgorica		4.882.123	4.882.123	0	105	105	0,3 %
Triglav Osiguruvanje Život, Skopje		5.969.587	5.969.587	0	184	184	0,4 %
Skupaj	1.122.659.069	275.019.797	1.397.678.866	109	106	109	100,0 %
Pozavarovalnica Triglav Re	250.292.376		250.292.376	124	0	124	
Izločitev v konsolidaciji	-159.555.333	-8.858.822	-168.414.155	128	92	125	
Skupaj konsolidirano	1.213.396.112	266.160.975	1.479.557.087	110	106	109	

* Podatki že vsebujejo predkonsolidacijske prilagoditve.

7.5.1 Premoženska zavarovanja

V segmentu **premoženjskih zavarovanj** so zavarovalnice Skupine Triglav zbrale 1.122,7 milijona evrov nekonsolidirane zavarovalne premije, kar je 9 odstotkov več kot leto prej. Rast smo dosegli v vseh zavarovalnih skupinah premoženjskih zavarovanj.

Avtomobilska zavarovanja (zavarovanje avtomobilskega kaska in zavarovanje avtomobilske odgovornosti) s 26,1-odstotnim deležem ostajajo največja zavarovalna skupina v zbrani premiji. Njihova premija se je povišala za 10 odstotkov na 365,4 milijona evrov, njen delež pa za 0,3 odstotne točke. Pri **zavarovanju avtomobilske odgovornosti** smo zbrali 195,2 milijona evrov, kar je prav tako 10 odstotkov več kot preteklo leto. Obseg zavarovalne premije v tej zavarovalni skupini so povečale vse zavarovalnice. Največjo, 20-odstotno rast je dosegla srbska zavarovalnica, saj je povečala število prodajnih mest in dosegla rast števila sklenjenih zavarovanj. Na 11-odstotno rast zavarovalne premije v matični družbi (62-odstoten delež v sestavi premije) so vplivale uspešna prodaja po načelu prostega pretoka storitev (posli FOS) ter prilagoditve premijskih stopenj zaradi inflacije.

Pri **zavarovanju avtomobilskega kaska** smo zbrali 10 odstotkov več zavarovalne premije kot preteklo leto oziroma 170,2 milijona evrov. Tudi v tej zavarovalni skupini so povišanje premije dosegle vse zavarovalnice. Najvišjo, 15-odstotno rast sta dosegli obe zavarovalnici v Bosni in Hercegovini, in sicer z uspešno prodaja preko brokerjev in agencij, rastojo števila sklenjenih zavarovanj in višjo povprečno premijo. Srbska zavarovalnica je 13-odstotno rast dosegla s povečanjem števila zavarovanj in povišanjem premijskih stopenj. Premija se je v matični družbi povečala za 9 odstotkov (83-odstoten delež v sestavi premije) zaradi številnejšega nabora zavarovalnih kritij in prilagoditve premijskih stopenj višji inflaciji.

Premija **ožjih premoženjskih zavarovanj** (zavarovanje požara in elementarnih nesreč ter drugo škodno zavarovanje) se je povečala za 6 odstotkov, na 309,9 milijona evrov. V sestavi celotne premije ima 22,2-odstoten delež (0,6 odstotne točke manj kot preteklo leto). Pri drugih škodnih zavarovanjih smo dosegli 8-odstotno, pri zavarovanju požara in elementarnih nesreč pa je bila premija 2 odstotka nižja. S pridobitvijo novih zavarovancev in z razširitvijo obsega zavarovanosti smo večji obseg premije zbrali na večini trgov. Najvišjo rast sta dosegli srbska in sarajevska zavarovalnica. Matična družba je z več kot 77-odstotnim deležem v sestavi premije imela 6-odstotno rast, dobre prodajne rezultate pa je dosegla predvsem pri zavarovanju premoženja in premoženjskih interesov fizičnih oseb (uspešna prodaja prenovljenega zavarovanja), zavarovanju za primer potresa (pridobitev novih poslov) ter pri zavarovanju računalnikov in mobilov (uspešna prodaja podaljšanega jamstva v tehničnih trgovinah).

Pri **zdravstvenih zavarovanjih** smo zbrali za 216,2 milijona evrov premije, 4 odstotke več kot leto prej. Večino ali 204,6 milijona evrov premije je obračunala Triglav, Zdravstvena zavarovalnica, ki je obseg premije povečala za 3 odstotke. Večino njene premije predstavlja dopolnilno zdravstveno zavarovanje, uspešna pa je bila predvsem pri prodaji dodatnih zdravstvenih zavarovanj. Visoko rast zavarovalne premije je s pridobitvijo novih zavarovancev dosegla tudi večina preostalih zavarovalnic, ki tržijo ta zavarovanja.

V zavarovalni skupini **splošnega zavarovanja odgovornosti** smo obračunali 15 odstotkov več premije kot leto prej oziroma 62,4 milijona evrov. Zavarovalnica Triglav ima v sestavi premije 78-odstoten delež in je zbrala za 14 odstotkov več premije kot preteklo leto. Na njen rezultat je vplivala predvsem visoka rast premije zavarovanj odgovornosti za izdelke, zavarovanj odgovornosti uprave in nadzornega sveta ter

zavarovanj splošne odgovornosti. S pridobitvijo novih zavarovancev ali razširitvijo obsega zavarovanosti pri obstoječih so visoko rast dosegle tudi preostale zavarovalnice, najvišjo med njimi sarajevska.

Premija **nezgodnih zavarovanj** je znašala 38,3 milijona evrov in se je povišala za 1 odstotek. Visoko rast je dosegla makedonska zavarovalnica (indeks 132), v glavnem s pridobitvijo novih zavarovancev. V matični družbi (66-odstoten delež v sestavi premije) je premija ostala približno na ravni preteklega leta (indeks 100).

Pri **kreditnih zavarovanjih** smo dosegli 25-odstotno rast zavarovalne premije in zbrali 37,6 milijona evrov. V matični družbi se je premija (72-odstoten delež) povišala za 23 odstotkov. Glavna razloga za ugodno gibanje sta predvsem povišanje premije zavarovanj potrošniških kreditov (predvsem do septembra večje povpraševanje po novih stanovanjskih kreditih in po poplačilih obstoječih z referenčno obrestno mero ter večji obseg sodelovanja z eno od lizinskih družb) ter visoka rast premije zavarovanj blagovnih kreditov (izvozni krediti in terjatve v notranji trgovini) zaradi pridobitve novih zavarovancev in višjih osnov za obračun premije, kar je bila posledica rasti cen surovin, energentov in inflacije. Z izjemo hrvaške so visoko rast dosegle zavarovalnice na vseh preostalih trgih, najvišjo v Črni gori (uspešna prodaja zavarovanj potrošniških kreditov) in Severni Makedoniji (pridobitev nekaterih novih večjih zavarovancev).

Tudi pri premiji **ostalih premoženjskih zavarovanj** smo dosegli visoko, 34-odstotno rast, znašala je 93,0 milijona evrov. Na vseh zavarovalnih trgih je bil obseg premije večji, najvišjo rast pa smo beležili na Hrvaškem, v Srbiji ter Bosni in Hercegovini. V hrvaški zavarovalnici je k visoki rasti prispevalo povečanje premije letalskega zavarovanja (pridobitev novih večjih zavarovancev) in zavarovanja plovil (večja prodaja preko agencije). V srbski zavarovalnici je bila rast posledica povečanja premij zavarovanja tirnih vozil (novo zavarovanje), zavarovanja pomoči (sprostitvev razmer zaradi epidemije covid-19 in uspešna spletna prodaja) in zavarovanja različnih finančnih izgub (frontinška zavarovanja), v sarajevski zavarovalnici pa zavarovanja pomoči in zavarovanja prevoza blaga (pridobitev novih zavarovancev). Matična družba (71-odstoten delež v sestavi premije) je prav tako imela visoko, 30-odstotno rast. Dober rezultat je dosegla predvsem pri zavarovanju plovil (visoka rast mednarodnega ladijskega kaska) in pri zavarovanju pomoči (rast premije avtomobilske asistence zaradi večjega števila sklenjenih zavarovanj in povišanja premije).

7.5.2 Življenjska in pokojninska zavarovanja

Rast premije so dosegla tudi **življenjska in pokojninska zavarovanja** Skupine Triglav, pri katerih smo obračunali za 275,0 milijona evrov nekonsolidirane kosmate zavarovalne premije oziroma 6 odstotkov več kot preteklo leto. V skupni obračunani kosmati zavarovalni premiji se je njihov delež zmanjšal za 0,5 odstotne točke na 19,7 odstotka.

Premija **življenjskih zavarovanj** (klasična življenjska, rentna, pokojninska rentna in prostovoljna pokojninska zavarovanja) se je znižala za 1 odstotek na 110,9 milijona evrov. Zbrana premija matične družbe je bila v primerjavi z letom prej za 6 odstotkov manjša, predvsem zaradi njenih nižjih vplačil. Upad premije sta imeli tudi srbska in hrvaška zavarovalnica. Visoko premijsko rast pa sta dosegli sarajevska zavarovalnica (uspešna prodaja po bančni prodajni poti) in makedonska življenjska zavarovalnica (uspešna prodaja preko bank in z direktno prodajo).

Nekonsolidirana obračunana kosmata zavarovalna, sozavarovalna in pozavarovalna premija zavarovalnic Skupine Triglav (brez Pozavarovalnice Triglav Re) po zavarovalnih skupinah

Zavarovalna skupina	Obračunana kosmata zavarovalna premija			Indeks		Delež
	2022	2021	2020	2022/2021	2021/2020	2022
Nezgodno zavarovanje	38.261.420	37.801.508	38.181.300	101	99	2,7 %
Zdravstveno zavarovanje	216.165.405	208.329.989	204.060.344	104	102	15,5 %
Zavarovanje avtomobilskega kaska	170.185.517	155.404.424	153.459.390	110	101	12,2 %
Ožja premoženjska zavarovanja	309.865.917	293.121.568	237.408.204	106	123	22,2 %
Zavarovanje avtomobilske odgovornosti	195.188.463	177.177.660	175.732.026	110	101	14,0 %
Splošno zavarovanje odgovornosti	62.396.965	54.208.387	48.408.488	115	112	4,5 %
Kreditno zavarovanje	37.606.653	30.194.983	25.453.099	125	119	2,7 %
Ostala premoženjska zavarovanja	92.988.731	69.214.485	52.465.305	134	132	6,7 %
Premoženjska zavarovanja	1.122.659.071	1.025.453.004	935.168.156	109	110	80,3 %
Življenjska zavarovanja	110.857.535	112.261.447	106.799.922	99	105	7,9 %
Življenjsko zav., vezano na enote inv. skladov*	142.641.251	127.167.633	112.206.228	112	113	10,2 %
Dodatna pokojninska zavarovanja po ZPIZ	21.521.009	20.316.064	18.880.523	106	108	1,5 %
Življenjska in pokojninska zavarovanja	275.019.795	259.745.144	237.886.673	106	109	19,7 %
Skupaj	1.397.678.866	1.285.198.148	1.173.054.829	109	110	100,0 %

* Premija Triglav, pokojninske družbe, se po opredelitvi AZN upošteva v zavarovalni skupini življenjsko zavarovanje, vezano na enote investicijskih skladov.

Obračunana kosmata zavarovalna, sozavarovalna in pozavarovalna premija Zavarovalnice Triglav po zavarovalnih skupinah

Zavarovalna skupina	Obračunana kosmata zavarovalna premija			Indeks		Delež
	2022	2021	2020	2022/2021	2021/2020	2022
Nezgodno zavarovanje	25.342.439	25.235.448	25.696.568	100	98	2,9 %
Zdravstveno zavarovanje	933.955	787.154	926.557	119	85	0,1 %
Zavarovanje avtomobilskega kaska	141.497.773	129.298.413	127.536.357	109	101	16,3 %
Ožja premoženjska zavarovanja	238.834.859	225.822.878	188.545.816	106	120	27,5 %
Zavarovanje avtomobilske odgovornosti	121.932.762	109.621.258	106.754.958	111	103	14,0 %
Splošno zavarovanje odgovornosti	48.665.425	42.719.369	38.619.888	114	111	5,6 %
Kreditno zavarovanje	26.957.216	21.883.871	19.137.654	123	114	3,1 %
Ostala premoženjska zavarovanja	65.919.007	50.641.101	37.569.379	130	135	7,6 %
Premoženjska zavarovanja	670.083.436	606.009.492	544.787.177	111	111	77,1 %
Življenjska zavarovanja	74.655.209	79.238.943	79.466.230	94	100	8,6 %
Življenjsko zav., vezano na enote inv. skladov	102.603.969	88.785.604	76.121.938	116	117	11,8 %
Dodatna pokojninska zavarovanja po ZPIZ	21.521.009	20.316.064	18.880.523	106	108	2,5 %
Življenjska in pokojninska zavarovanja	198.780.187	188.340.611	174.468.691	106	108	22,9 %
Skupaj	868.863.623	794.350.103	719.255.868	109	110	100,0 %

Premija **naložbenih življenjskih zavarovanj** (življenjsko zavarovanje, vezano na enote investicijskih skladov) je znašala 142,6 milijona evrov in je bila 12 odstotkov višja kot preteklo leto. Ta zavarovanja predstavljajo 51,9 odstotka obračunane zavarovalne premije skupine življenjskih in pokojninskih zavarovanj. Visoka, 15-odstotna rast v matični družbi je posledica večjih vplačil premije, prenosov sredstev in dodatnih vplačil. Visoko povečanje so z uspešno prodajo po bančni prodajni poti dosegli tudi v makedonski življenjski zavarovalnici. Tudi obseg premije pokojninske družbe je bil večji (indeks 104), zaradi povečanja števila sklenjenih zavarovanj in višje povprečne mesečne vplačane premije.

Pri **dodatnih pokojninskih zavarovanjih po Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ)** smo obračunali 6 odstotkov več premije kot v preteklem letu ali 21,5 milijona evrov. K rasti so prispevali večja vplačila redne premije in prenosi sredstev dodatnih pokojninskih zavarovanj od drugih zavarovalnic.

7.5.3 Obračunana kosmata pozavarovalna premija Pozavarovalnice Triglav Re

Pozavarovalnica Triglav Re je obračunala za 24 odstotkov več kosmate pozavarovalne premije oziroma 250,3 milijona evrov. Pri poslih s Skupino je zbrala kar 30 odstotkov več premije (137,5 milijona evrov) in njen obseg najbolj povečala pri avtomobilskih zavarovanjih (zavarovanje avtomobilske odgovornosti in zavarovanje avtomobilskega kaska). Pri poslih zunaj Skupine Triglav je bila rast premije 17-odstotna (112,8 milijona evrov), kar je predvsem posledica organske rasti obnovljenih poslov iz preteklega leta in povečanja deležev nekaterih pogodb pri drugem škodnem zavarovanju. Najvišja premijska rast je bila dosežena na trgih Japonske, Slovenije, Kitajske, Južne Koreje in Izraela.

7.6 Kosmati zneski škod

Konsolidirani kosmati zneski škod Skupine Triglav so dosegli 832,2 milijona evrov in so bili v primerjavi z letom prej za 13 odstotkov višji. Na povišanje so vplivali večje število prijavljenih škod, kot posledica večjega obsega portfelja in večje mobilnosti prebivalstva (letno prej je bila mobilnost manjša zaradi pandemije), večji obseg množičnih škodnih dogodkov ter rast cen materiala in storitev. V največjem segmentu, pri premoženjskih zavarovanjih, so kosmati zneski škod znašali 463,4 milijona evrov in so bili višji za 18 odstotkov. V segmentu zdravstvenih zavarovanj so bili večji za

16 odstotkov in so znašali 183,4 milijona evrov. V segmentu življenjskih in pokojninskih zavarovanj je njihov obseg v višini 185,4 milijona evrov ostal približno na ravni preteklega leta (indeks 100). Kosmati zneski škod vključujejo cenilne stroške, zmanjšani so za prihodke od uveljavljenih regresnih terjatev.

Višji so bili tudi nekonsolidirani kosmati zneski škod zavarovalnic v Skupini (brez Pozavarovalnice Triglav Re). Visoko rast je beležila večina zavarovalnic, najvišjo med njimi makedonska življenjska zavarovalnica.

Obračunani kosmati zneski škod v letu 2022 po zavarovalnicah Skupine Triglav

Zavarovalnica	Obračunani kosmati zneski škod			Indeks 2022/2021			Delež
	Premoženje	Življenje in pokojnine	Skupaj	Premoženje	Življenje in pokojnine	Skupaj	2022
Zavarovalnica Triglav*	298.242.177	154.213.675	452.455.852	118	99	111	57,0 %
Triglav, Zdravstvena zavarovalnica	183.387.565	28.513	183.416.078	116	0	116	23,1 %
Triglav, pokojninska družba		20.238.242	20.238.242	0	116	116	2,6 %
Triglav Osiguranje, Zagreb	51.680.209	6.505.720	58.185.929	120	91	116	7,3 %
Triglav Osiguranje, Beograd	26.099.069	3.513.061	29.612.130	119	69	110	3,7 %
Lovćen Osiguranje, Podgorica	16.479.024		16.479.024	110	0	110	2,1 %
Triglav Osiguranje, Sarajevo	9.360.511	5.042.422	14.402.933	106	114	109	1,8 %
Triglav Osiguruvanje, Skopje	10.874.980		10.874.980	110	0	110	1,4 %
Lovćen životna osiguranja, Podgorica		3.669.976	3.669.976	0	99	99	0,5 %
Triglav Osiguranje, Banja Luka	2.750.893		2.750.893	84	0	84	0,3 %
Triglav Osiguruvanje Život, Skopje		1.049.798	1.049.798	0	277	277	0,1 %
Skupaj	598.874.428	194.261.407	793.135.835	117	100	112	100,0 %
Pozavarovalnica Triglav Re	105.532.665		105.532.665	120	0	120	
Izločitev v konsolidaciji	-57.577.591	-8.860.368	-66.437.959	113	103	112	
Skupaj konsolidirano	646.829.502	185.401.039	832.230.541	118	100	113	

* Podatki že vsebujejo predkonsolidacijske prilagoditve.

7.6.1 Premoženjska zavarovanja

Nekonsolidirani kosmati zneski škod **premoženjskih zavarovanj** (brez Pozavarovalnice Triglav Re) so bili v primerjavi z letom prej višji za 17 odstotkov in so dosegli 598,9 milijona evrov. Na škodni rezultat so vplivali nekateri večji škodni dogodki, o čemer podrobneje poročamo v točki **7.2 Vpliv okolja na poslovanje Skupine Triglav**. Rast škod je bila značilna za večino zavarovalnih vrst premoženjskih zavarovanj z izjemo nezgodnih zavarovanj.

Obseg kosmatih zneskov škod **zdravstvenih zavarovanj** se je povečal za 16 odstotkov na 189,9 milijona evrov (23,9-odstoten delež v sestavi kosmatih zneskov škod). Večino, 183,4 milijona evrov, predstavljajo kosmati zneski škod Triglav, Zdravstvene zavarovalnice (indeks 116). Na njihovo rast sta vplivala normalizacija izvajanja zdravstvenih storitev po koncu pandemije in dvig cen zdravstvenih storitev. Tudi večina preostalih zavarovalnic Skupine, ki tržijo ta zavarovanja, je imela visoko rast kosmatih zneskov škod. Odhodki iz izravnalne sheme so se povišali za 3 odstotke na 7,4 milijona evrov.

Kosmati zneski škod **ožjih premoženjskih zavarovanj** so dosegli 115,8 milijona evrov in so bili za 21 odstotkov višji kot preteklo leto. Visoko rast na tem področju je dosegla večina zavarovalnic, najvišjo med njimi črnogorska (izplačilo večje škode pri gradbenem zavarovanju, rast škod zavarovanj posevkov in plodov zaradi toče ter večje število škod zavarovanj požara in elementarnih nesreč), sarajevska (izplačilo treh večjih škod pri zavarovanju požara in elementarnih nesreč) in hrvaška zavarovalnica (izplačila škod zaradi suše na posevkih, rast škod pri zavarovanju živali in izplačilo nekaterih večjih škod iz fronting zavarovanj). Kosmati zneski škod matične družbe, ki predstavljajo 69 odstotkov škod ožjega premoženjskega zavarovanja, pa so bili višji kar za 24 odstotkov. Na njihovo povišanje so imela največji vpliv izplačila nekaterih večjih posamičnih škod iz mednarodnega zavarovalnega programa pri gradbenih in kombiniranih premoženjskih zavarovanjih, večje število prijavljenih škod pri zavarovanju premoženja in premoženjskih interesov, rast cen materiala in storitev zaradi inflacije in težav v dobavnih verigah ter množični škodni dogodki. Poleg množičnih je bilo več lokalnih škodnih dogodkov (toča, poplave), ki po obsegu sicer niso bili dovolj veliki, da bi jih posamezno opredelili kot množične, vendar je bila njihova skupna vrednost enaka vrednosti takega dogodka.

Pri **zavarovanju avtomobilskega kaska** so kosmati zneski škod dosegli 109,5 milijona evrov in bili za 18 odstotkov višji kot leto prej. Visoko rast je imela večina zavarovalnic, kot posledica večjega števila prijavljenih škod zaradi večjega obsega portfelja, večje mobilnosti prebivalstva, množičnih škodnih dogodkov (neurij s točo) ter rasti cen materiala in servisnih storitev.

Pri **zavarovanju avtomobilske odgovornosti** so se kosmati zneski škod povišali za 12 odstotkov in so dosegli 107,8 milijona evrov. Z izjemo srbske in makedonske zavarovalnice so rast beležile vse preostale zavarovalnice. Razlogi so predvsem v povečanju števila likvidiranih škod tako zaradi večjega obsega portfelja kot večje mobilnosti prebivalstva v primerjavi s preteklim letom ter rasti cen materiala in storitev. Na njihovo rast v matični družbi je vplivalo tudi povečanje števila škod zavarovanj, sklenjenih po načelu prostega pretoka storitev (posli FOS). V banjaluški zavarovalnici pa so imeli visoko rast zaradi izplačila večje posamične škode iz leta 2013.

Tudi kosmati zneski škod **ostalih premoženjskih zavarovanj** so dosegli visoko, 33-odstotno povišanje in so znašali 33,7 milijona evrov. Njihovo visoko rast so beležile vse zavarovalnice z izjemo makedonske. Največje povečanje obsega sta imeli hrvaška (povečanje števila prijavljenih škod pri zavarovanju plovil zaradi večjega obsega portfelja) in srbska zavarovalnica (večje izplačilo škode zaradi insolventnosti pri kavcijskem zavarovanju, rast števila škod zavarovanj pomoči zaradi sprostitev epidemičnih omejitev in večje število škodnih zahtevkov zavarovanj prevoza blaga). Kosmati zneski škod matične družbe, ki predstavljajo 77 odstotkov škod ostalih premoženjskih zavarovanj, so bili za 30 odstotkov višji predvsem zaradi večjega obsega škod avtomobilske asistence (številnejše škode, dvig cen naftnih derivatov in stroškov storitev, zaradi zamud pri dobavi rezervnih delov in daljših kritij najema nadomestnih vozil) ter večjega izplačila škod mednarodnega ladijskega kaska.

Kosmati zneski škod **nezgodnih zavarovanj** so bili nižji za 5 odstotkov in so dosegli 21,5 milijona evrov. Velik upad sta beležili črnogorska (manjša izplačila pri nezgodnem zavarovanju upokojencev) in sarajevska zavarovalnica (manjša izplačila pri kolektivnem nezgodnem zavarovanju). V matični družbi so se kosmati zneski škod znižali za 2 odstotka, ker smo v predhodnem letu imeli nekaj večjih izplačil zaradi invalidnosti po prekinitvi zaradi pandemije. Manjša izplačila smo imeli predvsem pri posamičnih nezgodnih zavarovanjih.

Pri **splošnem zavarovanju odgovornosti** smo izplačali 13 odstotkov več škod kot leto prej oziroma 15,0 milijona evrov. Visoko rast so imele srbska, hrvaška in črnogorska zavarovalnica zaradi nekaterih večjih izplačanih škod. Kosmati zneski škod matične družbe (predstavljajo 78 odstotkov škod Skupine v tej zavarovalni vrsti) so bili višji za 8 odstotkov predvsem zaradi večjih izplačil pri zavarovanju odgovornosti iz arhitekturne in inženirske dejavnosti ter splošne odgovornosti (večje število zaključenih škod in izplačila nekaterih večjih škod).

Kosmati zneski škod **kreditnih zavarovanj** so dosegli 5,6 milijona evrov in so bili višji za 16 odstotkov. Visoko rast sta imeli hrvaška (veliko povečanje števila škodnih primerov) in srbska zavarovalnica (izplačilo dveh večjih škod). Matična družba, ki s 64-odstotnim deležem predstavlja večino škod v tej zavarovalni vrsti, pa je imela 11-odstoten upad zaradi manjših izplačil pri zavarovanju limitov na tekočih računih (manj prijavljenih škod) in izvoznih kreditih.

7.6.2 Življenjska in pokojninska zavarovanja

V skupini življenjskih in pokojninskih zavarovanj so nekonsolidirani kosmati zneski škod znašali 194,3 milijona evrov in bili na približno enaki ravni kot leto prej (indeks 100). V sestavi celotnih nekonsolidiranih zneskov škod se je njihov delež zmanjšal za 3,0 odstotne točke na 24,5 odstotka.

Največji del škodnega zneska predstavljajo **življenjska zavarovanja** (klasična življenjska, rentna, pokojninska rentna in prostovoljna pokojninska zavarovanja), ki so dosegla 117,8 milijona evrov, kar je 1 odstotek manj kot preteklo leto. Obračunani kosmati zneski škod matične družbe so bili nižji za 1 odstotek, kar je posledica manjših izplačil zaradi doživetij ter bolezni in nezgod. Velik upad kosmatih zneskov škod sta beležili srbska zavarovalnica (v 2021 so kot posledica pandemije covid-19 imeli večja izplačila škod zaradi smrti) in hrvaška zavarovalnica (v 2021 so imeli akcijo kapitaliziranih polic in s tem izplačila matematičnih rezervacij), nekoliko nižja izplačila pa je imela črnogorska življenjska zavarovalnica. Preostale zavarovalnice, ki tržijo ta zavarovanja, so imele višje kosmate zneske škod.

Kosmati zneski škod **življenjskih zavarovanj, vezanih na enote investicijskih skladov**, so dosegli 71,2 milijona evrov in se povečali za 1 odstotek. Visoko, 16-odstotno rast so dosegli v Triglav, pokojninski družbi (večje število izstopov iz zavarovanj in večje število rednih prenehanj zaradi upokojitev in s tem povezanih prenosov v sklade za izplačevanje rent), 9-odstotno rast pa v hrvaški zavarovalnici (večja izplačila zaradi odkupov). Na 4-odstoten upad škod v matični družbi so vplivala predvsem manjša izplačila zaradi odkupov zavarovanj.

Pri **dodatnih pokojninskih zavarovanjih po ZPIZ** so bili kosmati zneski škod 20 odstotkov višji. Na njihovo rast so vplivala predvsem večja izplačila zaradi izstopov iz zavarovanj in prenosov zavarovanj.

Nekonsolidirani obračunani kosmati zneski škod zavarovalnic Skupine Triglav (brez Pozavarovalnice Triglav Re) po zavarovalnih skupinah

Zavarovalna skupina	Obračunani kosmati zneski škod			Indeks		Delež
	2022	2021	2020	2022/2021	2021/2020	2022
Nezgodno zavarovanje	21.548.633	22.740.003	20.727.007	95	110	2,7 %
Zdravstveno zavarovanje	189.929.677	163.043.285	147.911.003	116	110	23,9 %
Zavarovanje avtomobilskega kaska	109.522.638	92.636.703	92.882.937	118	100	13,8 %
Ožja premoženjska zavarovanja	115.792.051	95.514.391	89.057.583	121	107	14,6 %
Zavarovanje avtomobilske odgovornosti	107.830.744	96.226.864	94.229.264	112	102	13,6 %
Splošno zavarovanje odgovornosti	14.974.192	13.276.964	18.212.366	113	73	1,9 %
Kreditno zavarovanje	5.599.782	4.832.669	6.079.260	116	79	0,7 %
Ostala premoženjska zavarovanja	33.676.712	25.253.513	20.706.410	133	122	4,2 %
Premoženjska zavarovanja	598.874.429	513.524.392	489.805.830	117	105	75,5 %
Življenjsko zavarovanje	117.769.441	119.439.876	111.595.230	99	107	14,8 %
Življenjsko zav., vezano na enote inv. skladov*	71.162.436	70.447.230	62.944.570	101	112	9,0 %
Dodatna pokojninska zavarovanja po ZPIZ	5.329.529	4.425.926	4.656.031	120	95	0,7 %
Življenjska in pokojninska zavarovanja	194.261.406	194.313.032	179.195.831	100	108	24,5 %
Skupaj	793.135.835	707.837.424	669.001.661	112	106	100,0 %

* Obračunani kosmati zneski škod Triglav, pokojninske družbe, se po opredelitvi AZN upoštevajo v zavarovalni skupini življenjsko zavarovanje, vezano na enote investicijskih skladov.

Nekonsolidirani obračunani kosmati zneski škod Zavarovalnice Triglav po zavarovalnih skupinah

Zavarovalna skupina	Obračunani kosmati zneski škod			Indeks		Delež
	2022	2021	2020	2022/2021	2021/2020	2022
Nezgodno zavarovanje	12.481.300	12.755.919	11.259.216	98	113	2,8 %
Zdravstveno zavarovanje	308.704	232.436	425.255	133	55	0,1 %
Zavarovanje avtomobilskega kaska	90.795.098	76.216.318	77.548.159	119	98	20,1 %
Ožja premoženjska zavarovanja	80.445.892	64.751.034	67.698.027	124	96	17,8 %
Zavarovanje avtomobilske odgovornosti	72.987.859	64.001.235	64.244.617	114	100	16,1 %
Splošno zavarovanje odgovornosti	11.662.782	10.761.352	16.143.731	108	67	2,6 %
Kreditno zavarovanje	3.609.094	4.045.904	4.709.310	89	86	0,8 %
Ostala premoženjska zavarovanja	25.951.450	19.961.633	16.009.493	130	125	5,7 %
Premoženjska zavarovanja	298.242.179	252.725.831	258.037.808	118	98	65,9 %
Življenjsko zavarovanje	100.112.760	100.677.756	96.431.879	99	104	22,1 %
Življenjsko zav., vezano na enote inv. skladov	48.771.384	51.038.868	49.152.423	96	104	10,8 %
Dodatna pokojninska zavarovanja po ZPIZ	5.329.529	4.425.926	4.656.031	120	95	1,2 %
Življenjska in pokojninska zavarovanja	154.213.673	156.142.550	150.240.333	99	104	34,1 %
Skupaj	452.455.852	408.868.381	408.278.141	111	100	100,0 %

7.6.3 Obračunani kosmati zneski škod Pozavarovalnice Triglav Re

Pozavarovalnica Triglav Re je obračunala 105,5 milijona evrov kosmatih zneskov škod, kar je 20 odstotkov več kot predhodno leto. Pri poslih zunaj Skupine Triglav so se kosmati zneski škod povečali za 42 odstotkov (59,0 milijona evrov), pri poslih s Skupino pa so ostali približno na ravni preteklega leta (46,5 milijona evrov). Pri poslih zunaj Skupine so na povečanje najbolj vplivala izplačila škod pri drugem škodnem zavarovanju (večja škoda po fakultativni pogodbi, ki je v celoti cedirana pri eni vodilnih svetovnih pozavarovalnic) ter pri zavarovanju požara in elementarnih nesreč. Pri poslih s Skupino so visoko rast dosegle škode zavarovanj avtomobilske odgovornosti zaradi spremembe obračunavanja pri kvotnih pogodbah, velik upad v primerjavi z letom prej pa so imele likvidirane škode zavarovanj požara in elementarnih nesreč.

7.7 Kosmati obratovalni stroški

Skupni konsolidirani kosmati obratovalni stroški Skupine Triglav so se povečali za 12 odstotkov, na 374,8 milijona evrov. Od tega so **stroški zavarovalne dejavnosti** znašali 338,2 milijona evrov in so bili višji za 13 odstotkov. Najbolj so se povečali stroški pridobivanja zavarovanj (provizije), stroški materiala in energije ter povračila stroškov v zvezi z delom. Delež obratovalnih stroškov zavarovalne dejavnosti v obračunani kosmati zavarovalni premiji se je povečal za 0,7 odstotne točke in dosegel 22,9 odstotka. Obratovalni stroški so se povečali v vseh zavarovalnih segmentih, in sicer za 16 odstotkov pri **zdravstvenih zavarovanjih** (18,4 milijona evrov), 13 odstotkov pri **premoženjskih zavarovanjih** (269,2 milijona evrov) in 12 odstotkov pri **življenjskih in pokojninskih zavarovanjih** (50,6 milijona evrov).

Na gibanje **stroškov nezavarovalne dejavnosti** – povečali so se za 9 odstotkov in dosegli 36,7 milijona evrov – so najbolj vplivali višji stroški materiala in energije, stroški dela in vključitev družbe Triglav Fondovi, Sarajevo, po metodi popolne konsolidacije.

Stroški pridobivanja zavarovanj (provizije) so s 24-odstotnim povišanjem narasli na 82,6 milijona evrov. Občutno povečanje je beležila večina zavarovalnic, k rasti pa sta prispevala predvsem večje število sklenjenih zavarovanj in povečan obseg zavarovalne premije, sklenjene po zunanjih prodajnih poteh (pogodbene prodajne poti, zavarovalni posredniki, agencije in banke). Dodatno je na rast teh stroškov vplival večji obseg poslovanja, sklenjen po načelu prostega pretoka storitev v EU (FOS).

Na 14-odstotno povečanje **amortizacije**, ki je znašala 25,8 milijona evrov, so vplivali predvsem višji stroški amortizacije neopredmetenih dolgoročnih sredstev v matični družbi (visoke investicije v programsko opremo preteklo leto), višji stroški najemov v srbski zavarovalnici in višji stroški amortizacije pravic do uporabe sredstev v najemu v družbi Triglav Skladi.

V sestavi stroškov imajo **stroški dela** največji, 45,0-odstotni delež. Dosegli so 177,3 milijona evrov in so bili 7 odstotkov višji kot preteklo leto. Na povišanje stroškov dela so vplivali večje število zaposlenih v nekaterih družbah, prilagoditve osnovnih plač zaradi inflacijskih pritiskov in višji drugi stroški dela (višja nadomestila za prehrano in prevoz, višja vplačila delodajalca za prostovoljna pokojninska zavarovanja idr.). V matični družbi so se stroški dela povečali za 6 odstotkov, predvsem zaradi višjih

izplačil zavarovalnim zastopnikom zaradi večje prodaje ter zaradi dviga osnovnih plač zaposlenim v septembru in rasti drugih stroškov dela.

Stroški storitev fizičnih oseb, ki ne opravljajo dejavnosti (pogodbeno delo in storitve študentskega servisa), so se znižali za 6 odstotkov. V strukturi stroškov imajo le 0,4-odstoten delež in so znašali 1,4 milijona evrov.

Drugih obratovalnih stroškov je bilo za 12 odstotkov več kot leto prej in so dosegli 106,5 milijona evrov. Med njimi so največji stroški reprezentance, oglaševanja in sejmov (22,7 milijona evrov), sledijo jim stroški vzdrževanja (14,7 milijona evrov). Najbolj so se v tej skupini povečala povračila stroškov v zvezi z delom, saj smo imeli preteklo leto manjši obseg dela zastopnikov na terenu, nižja povračila stroškov službenih potovanj in izobraževalnih stroškov zaradi pandemije. Na njihovo povečanje sta vplivala rast cen goriv in hotelskih storitev, kljub visoki rasti pa so še vedno nižji kot so bili pred pandemijo. Visoko rast so imeli tudi stroški materiala in energije zaradi visoke rasti cen energentov, stroški dajatev, ki niso odvisni od poslovnega izida, ter stroški intelektualnih in osebnih storitev (višji stroški svetovalnih storitev v matični družbi).

V sestavi skupnih kosmatih obratovalnih stroškov zavarovalne dejavnosti, razporejenih po funkcionalnih skupinah, z največjim, 62,5-odstotnim deležem prevladujejo stroški pridobivanja zavarovanj. Drugi obratovalni stroški obsegajo 26,8-, cenilni stroški 9,3- in stroški upravljanja sredstev 1,4-odstoten delež.

Kosmati obratovalni stroški Skupine Triglav po naravnih vrstah

Naravne vrste	Kosmati obratovalni stroški			Indeks		Delež
	2022	2021	2020	2022/2021	2021/2020	2022
Stroški pridobivanja zavarovanj (provizije)	82.580.992	66.422.411	54.124.019	124	123	21,0 %
Nabavna vrednost prodanega blaga	7.722	130.008	11.179	6	1.163	0,0 %
Amortizacija sredstev, potrebnih za obratovanje	25.825.206	22.591.303	22.001.097	114	103	6,6 %
Stroški dela	177.294.305	166.208.923	157.524.456	107	106	45,0 %
- plače zaposlenih	123.057.863	115.443.711	110.229.227	107	105	31,3 %
- stroški socialnega in pokojninskega zavarovanja	26.839.326	26.163.907	24.559.378	103	107	6,8 %
- drugi stroški dela	27.397.116	24.601.305	22.735.851	111	108	7,0 %
Stroški storitev fizičnih oseb, ki ne opravljajo dejavnosti skupaj z dajatvami	1.444.698	1.535.695	1.208.769	94	127	0,4 %
Drugi obratovalni stroški	106.549.332	95.345.836	87.942.602	112	108	27,1 %
- stroški reprezentance, reklame, sejmov	22.687.179	20.704.813	17.181.444	110	121	5,8 %
- stroški materiala in energije	10.761.123	7.916.541	8.426.457	136	94	2,7 %
- stroški storitev vzdrževanja	14.690.745	15.368.460	15.181.848	96	101	3,7 %
- povračila stroškov v zvezi z delom	4.741.674	3.456.616	3.202.363	137	108	1,2 %
- stroški intelektualnih in osebnih storitev	8.512.551	6.724.017	5.560.110	127	121	2,2 %
- dajatve, ki niso odvisne od poslovnega izida razen zavarovanj	4.556.697	3.490.300	3.241.068	131	108	1,2 %
- stroški storitev prometa in zvez	5.692.554	5.510.075	5.360.314	103	103	1,4 %
- stroški zavarovalnih premij	1.353.304	1.132.762	1.159.846	119	98	0,3 %
- stroški plačilnega prometa in bančnih storitev	12.096.235	11.921.424	9.495.754	101	126	3,1 %
- najemnine in zakupnine	6.498.713	5.683.599	4.847.443	114	117	1,7 %
- stroški storitev strokovnega izobraževanja	1.547.135	1.303.829	1.099.790	119	119	0,4 %
- ostali stroški storitev	13.404.742	12.124.181	13.183.530	111	92	3,4 %
- dolgoročne rezervacije za zaposlene	6.680	9.219	2.635	72	350	0,0 %
Skupaj	393.702.255	352.234.176	322.812.122	112	109	100,0 %
Izločitve v konsolidaciji	-18.818.724	-18.842.729	-16.065.703	100	117	
Skupaj konsolidirano	374.883.531	333.391.447	306.746.419	112	109	

Kosmati obratovalni stroški Zavarovalnice Triglav po naravnih vrstah

Naravne vrste	Kosmati obratovalni stroški			Indeks		Delež
	2022	2021	2020	2022/2021	2021/2020	2022
Stroški pridobivanja zavarovanj (provizije)	45.294.710	34.375.142	28.550.727	132	120	20,5 %
Amortizacija sredstev, potrebnih za obratovanje	15.950.731	13.173.274	12.145.270	121	108	7,2 %
Stroški dela	112.948.624	106.607.468	101.313.635	106	105	51,0 %
- plače zaposlenih	79.079.757	75.208.360	72.334.018	105	104	35,7 %
- stroški socialnega in pokojninskega zavarovanja	13.398.355	12.778.998	12.000.752	105	106	6,1 %
- drugi stroški dela	20.470.512	18.620.110	16.978.865	110	110	9,2 %
Stroški storitev fizičnih oseb, ki ne opravljajo dejavnosti, skupaj z dajatvami	513.798	309.753	289.970	166	107	0,2 %
Drugi obratovalni stroški	46.667.116	40.582.438	37.651.247	115	108	21,1 %
- stroški reprezentance, oglaševanja, sejmov	9.688.703	8.647.852	7.607.576	112	114	4,4 %
- stroški materiala in energije	5.223.028	3.443.255	3.782.544	152	91	2,4 %
- stroški storitev vzdrževanja	7.171.955	8.699.049	8.823.036	82	99	3,2 %
- povračila stroškov v zvezi z delom	3.060.471	2.426.737	2.175.475	126	112	1,4 %
- stroški intelektualnih in osebnih storitev	4.442.670	2.754.338	2.072.025	161	133	2,0 %
- dajatve, ki niso odvisne od poslovnega izida, razen zavarovanj	2.353.146	1.457.614	1.380.668	161	106	1,1 %
- stroški storitev prometa in zvez	2.783.075	2.929.987	2.978.697	95	98	1,3 %
- stroški zavarovalnih premij	452.582	305.143	379.318	148	80	0,2 %
- stroški plačilnega prometa in bančnih storitev	1.330.980	1.135.155	1.218.983	117	93	0,6 %
- najemnine in zakupnine	4.320.030	3.688.633	3.024.699	117	122	2,0 %
- stroški storitev strokovnega izobraževanja	1.066.332	895.727	764.945	119	117	0,5 %
- ostali stroški storitev	4.774.144	4.198.948	3.443.281	114	122	2,2 %
Skupaj	221.374.979	195.048.075	179.950.849	113	108	100,0 %

7.8 Izravnavanje nevarnosti

7.8.1 Zavarovalno-tehnične rezervacije

V Skupini Triglav smo 83 odstotkov nevarnosti izravnavali v okviru lastnih izravnalnih zmogljivosti.

Škode smo pokrivali iz tekočega letnega priliva tehnične premije po posameznih zavarovalnih vrstah in iz oblikovanih zavarovalno-tehničnih rezervacij. Nevarnosti, ki so presegle naše izravnalne zmogljivosti, pa smo izravnavali s pozavarovanjem in v manjši meri s sozavarovanjem.

V Skupini Triglav smo ob koncu leta oblikovali 3.100,0 milijona evrov (indeks 97) kosmatih zavarovalno-tehničnih rezervacij, ki so osnova za uravnoteženo poslovanje in zagotavljanje dolgoročne varnosti zavarovancev. Obseg kosmatih zavarovalno-tehničnih rezervacij se je povečal pri **premoženjskih zavarovanjih** (indeks 103), zmanjšal pa pri **zdravstvenih** (indeks 78) ter **življenjskih in pokojninskih zavarovanjih** (indeks 94). **Zavarovalnica Triglav** je oblikovala za 2.173,4 milijona evrov kosmatih zavarovalno-tehničnih rezervacij, kar je 5 odstotkov manj kot leto prej.

Primerjava posameznih vrst rezervacij na 31. 12. 2022 s stanjem ob koncu leta 2021:

- Kosmate prenosne premije** so oblikovane v višini 414,3 milijona evrov in so za 12 odstotkov višje kot leto prej. Prenosna premija premoženjskih zavarovanj se je prav tako povišala za 12 odstotkov, na 410,3 milijona evrov, pri zdravstvenih zavarovanjih pa za odstotek na 3,5 milijona evrov. Prenosna premija življenjskih in pokojninskih zavarovanj se je znižala za odstotek na 452 tisoč evrov. Gibanje kosmate prenosne premije je usklajeno z gibanjem in trajanjem obračunane kosmate zavarovalne premije in naravo prevzetih rizikov.
- Kosmate škodne rezervacije** v višini 688,8 milijona evrov so se zmanjšale za 1 odstotek v primerjavi s koncem preteklega leta. Oblikovane so za pokritje škod, ki so nastale v preteklosti in do konca obračunskega obdobja še niso bile rešene. Škodne rezervacije za premoženjska zavarovanja so znašale 647,9 milijona evrov oziroma odstotek manj glede na preteklo leto. Pri izračunu škodnih rezervacij premoženjskih zavarovanj smo upoštevali tudi ocenjene napovedi inflacije Mednarodnega denarnega sklada (IMF) in lokalnih institucij v posameznih državah. Poleg tega smo pri oblikovanju rezervacij upoštevali povečano škodno pogostnost, ki je se je v obdobju pandemije covid-19 zmanjšala, sedaj pa se vrača na raven pred pandemijo. Delno sproščanje škodnih rezervacij, oblikovanih v preteklih letih, je v veliki meri nadomestilo višje obračunane kosmate zneske škod, s čimer smo pri oceni škodnih rezervacij sledili trendom najboljše ocene, ki jih uvaja MSRP 17 in s tem njeno višino približali ocenjeni vrednosti po MSRP 17. Škodnih rezervacij pri življenjskih in pokojninskih zavarovanjih je bilo za 21,8 milijona evrov (indeks 95), pri zdravstvenih zavarovanjih pa za 19,1 milijona evrov (indeks 119). Podrobneje o tem v točki [2.7.2 Vpliv geopolitičnih tveganj in spremenjenih gospodarskih razmer na posamezne postavke računovodskih izkazov](#) v Računovodskem delu letnega poročila.

- Matematične rezervacije** so se zmanjšale za 6 odstotkov in so dosegle 1.937,8 milijona evrov. Od tega je bilo matematičnih rezervacij kritnega sklada življenjskih zavarovanj za 1.356,9 milijona evrov (indeks 95), zavarovalno-tehničnih rezervacij v korist življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje, pa 580,9 milijona evrov (indeks 93). Znižale so se zaradi padca vrednosti naložb, na katere je vezano premoženje teh zavarovanj. S 1.440,2 milijona evri ima največji delež matematičnih rezervacij Zavarovalnica Triglav (indeks 93), pri tem je 944,5 milijona evrov matematičnih rezervacij kritnega sklada življenjskih zavarovanj (indeks 94) in 495,7 milijona evrov zavarovalno-tehničnih rezervacij v korist življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje (indeks 92).
- Rezervacije za bonuse in popuste** so se znižale za 20 odstotkov na 22,0 milijona evrov, predvsem zaradi njihovega zmanjšanja v matični družbi in zdravstveni zavarovalnici.
- Druge zavarovalno-tehnične rezervacije** so dosegle 37,1 milijona in bile nižje za 28 odstotkov. V Zavarovalnici Triglav so bile nižje zaradi znižanja rezervacij, kot posledica testa ustreznosti rezervacij življenjskih zavarovanj, v Triglavu, Zdravstveni zavarovalnici, pa so bile preteklo leto oblikovane rezervacije za neiztekle nevarnosti zaradi pandemije. Poleg tega sta matična družba in Triglav, pokojninska družba, oblikovali dodatne rezervacije zaradi nedoseganja zjamčenega donosa prostovoljnih dodatnih pokojninskih zavarovanj.

Kosmate zavarovalno-tehnične rezervacije Skupine Triglav

	Kosmate zavarovalno-tehnične rezervacije			Indeks	
	31. 12. 2022	31. 12. 2021	31. 12. 2020	2022/2021	2021/2020
Prenosne premije	414.289.158	370.043.725	344.760.927	112	107
Matematične rezervacije	1.937.835.355	2.054.917.059	1.967.008.673	94	104
Škodne rezervacije	688.788.186	694.498.311	645.331.168	99	108
Rezervacije za bonuse in popuste	21.962.914	27.464.185	28.195.354	80	97
Druge zavarovalno-tehnične rezervacije	37.148.522	51.748.503	47.917.732	72	108
Skupaj	3.100.024.135	3.198.671.783	3.033.213.854	97	105

Kosmate zavarovalno-tehnične rezervacije Zavarovalnice Triglav

	Kosmate zavarovalno-tehnične rezervacije			Indeks	
	31. 12. 2022	31. 12. 2021	31. 12. 2020	2022/2021	2021/2020
Prenosne premije	276.301.500	246.017.850	235.190.816	112	105
Matematične rezervacije	1.440.231.062	1.548.454.207	1.490.283.181	93	104
Škodne rezervacije	426.901.198	446.567.255	430.259.621	96	104
Rezervacije za bonuse in popuste	21.450.003	23.724.069	23.837.107	90	100
Druge zavarovalno-tehnične rezervacije	8.547.506	15.744.857	19.470.754	54	81
Skupaj	2.173.431.269	2.280.508.238	2.199.041.479	95	104

7.8.2 Pozavarovanje

Skupina Triglav dostopa do svetovnega pozavarovalnega trga preko Pozavarovalnice Triglav Re in Zavarovalnice Triglav. Pri tem si prizadevamo za optimalne pogoje kritja, kar nam je pri vseh pozavarovalnih in sozavarovalnih pogodbah uspelo tudi v letu 2022.

V primerjavi z letom prej smo v zunanjo izravnavo odvedli 16 odstotkov več pozavarovalne premije, to je 248,2 milijona evrov. Oddana pozavarovalna premija predstavlja 16,8 odstotka skupne obračunane kosmate zavarovalne premije oziroma za 1,0 odstotne točke več kot leto prej. Pozavarovalna premija je zrasla zaradi večjega obsega premij premoženjskih zavarovanj, predvsem tistih, ki so bila sklenjena po načelu prostega pretoka storitev (posli FOS). K rasti pa so prispevale tudi višje cene pozavarovanj na svetovnem pozavarovalnem trgu in sprememba kvotne pozavarovalne zaščite.

Spremembe prenosnih premij za pozavarovalni del so znašale 14,0 milijona evrov, leto prej 15,5 milijona evrov. Iz pozavarovanja smo prejeli za 57,3 milijona evrov obračunanih deležev pozavarovateljev v kosmatih škodah (indeks 137). Sprememba škodnih rezervacij za pozavarovalni del je dosegla 29,4 milijona evrov (indeks 113). Iz pozavarovanja smo prejeli tudi 49,1 milijona evrov pozavarovalnih provizij (indeks 126). Pozavarovalni rezultat je bil negativen in je znašal -98,3 milijona evrov (leto prej -90,9 milijona evrov).

Pozavarovalni rezultat **Zavarovalnice Triglav** je znašal -81,9 milijona evrov (leto prej -89,5 milijona evrov).

7.9 Sestava naložb Skupine Triglav in Zavarovalnice Triglav²¹

V Skupini Triglav vodimo razmeroma konservativno naložbeno politiko, s katero zagotavljamo ustrežno donosnost naložbenega portfelja, pri tem pa ostajamo osredotočeni na varnost in likvidnost naložb. Cilj našega upravljanja naložb je doseganje visoke bonitetne ocene celotnega portfelja. V procese naložbenja vključujemo okoljske, družbene in upravljavske (ESG) vidike, ki so usklajeni s strateškimi ambicijami Skupine na področju trajnostnega razvoja.

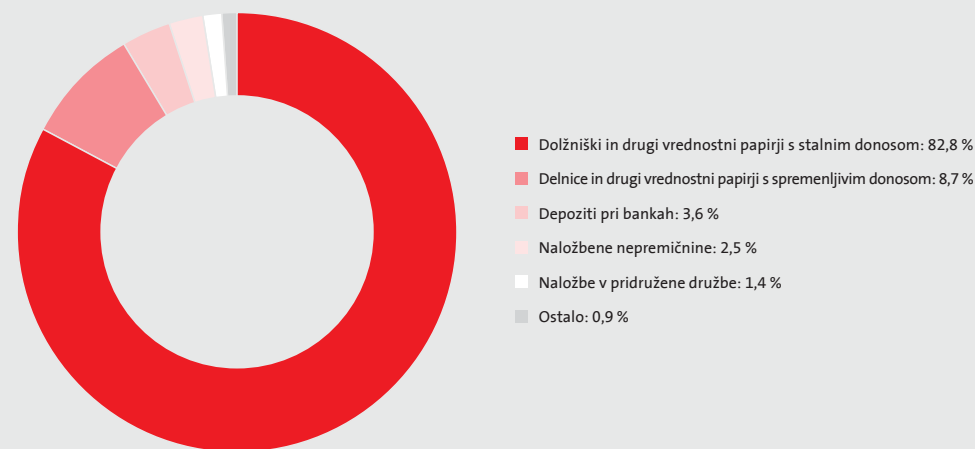
Finančne naložbe, vključno z naložbenimi nepremičninami, Skupine Triglav

	Finančne naložbe		Indeks	Delež	
	31. 12. 2022	31. 12. 2021	2022/2021	31. 12. 2022	31. 12. 2021
Naložbene nepremičnine	68.377.495	75.110.973	91	2,5 %	2,5 %
Naložbe v pridružene družbe	37.810.184	36.031.343	105	1,4 %	1,2 %
Delnice in drugi vrednostni papirji s spremenljivim donosom	234.776.667	330.960.660	71	8,7 %	10,9 %
Dolžniški in drugi vrednostni papirji s stalnim donosom	2.236.307.959	2.512.569.818	89	82,8 %	82,4 %
Dana posojila	4.645.899	4.525.184	103	0,2 %	0,1 %
Depoziti pri bankah	96.853.602	70.472.827	137	3,6 %	2,3 %
Ostale finančne naložbe	6.480.742	5.810.984	112	0,2 %	0,2 %
Finančne naložbe pozavarovalnic iz naslova pozavarovalnih pogodb pri cedentih	14.044.977	13.340.360	105	0,5 %	0,4 %
Izvedeni finančni instrumenti	0	20.317	0	0,0 %	0,0 %
Skupaj (1)	2.699.297.525	3.048.842.466	89	100,0 %	100,0 %
Naložbe v korist življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje (2)	571.866.521	619.617.488	92		
Skupaj (1+2)	3.271.164.046	3.668.459.954	89		

Ob aktivnem naložbenju smo ohranili sestavo naložbenega portfelja, ki je primerljiva stanju ob koncu preteklega leta. Največji delež, 68,4 odstotka celotnega portfelja oziroma 82,8 odstotka portfelja brez naložb v korist življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje, predstavljajo obveznice na razvitih trgih in z večinoma visoko bonitetno oceno. Na vrednost obvezniškega in delniškega portfelja so vplivale razmere na finančnih trgih, enako velja za vrednost naložb v korist zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje. Glavnino tega naložbenega razreda oblikujejo sredstva, ki so investirana v vzajemne sklade po izboru zavarovancev, večinoma v sklade v upravljanju družbe Triglav Skladi. Zmanjšanje obsega naložbenih nepremičnin glede na leto prej je posledica izvedbe njihove načrtovane delne prodaje.

Celotne finančne naložbe Skupine Triglav, vključno z naložbenimi nepremičninami, naložbami v korist zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje, in naložbami v pridružene družbe, so ob koncu leta znašale 3.271,2 milijona evrov, kar je 11 odstotkov manj kot ob koncu leta 2021. Znižanje vrednosti je v največji meri posledica dviga obrestnih mer na finančnih trgih in padcev vrednosti na delniških trgih. V sestavi vseh sredstev Skupine se je njihov delež zmanjšal za 4,7 odstotne točke na 79,2 odstotka.

Sestava naložb Skupine Triglav (brez naložb v korist življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje) na 31. 12. 2022

²¹ SASB: FN-AC-410a.1

Podrobnejšo sestavo obvezniškega in delniškega portfelja Skupine predstavljamo v nadaljevanju, na koncu poglavja pa podatke za Zavarovalnico Triglav.

Obvezniški portfelj Skupine Triglav je **visoko kakovosten** in mednarodno razpršen. Kar 90,4 odstotka obvezniških naložb je v naložbenem bonitetnem razredu z bonitetno oceno najmanj »BBB« (90,9 odstotka ob koncu leta 2021) in 58,2 odstotka v bonitetnem razredu najmanj »A« (59,4 odstotka ob koncu leta 2021).

Dolžniški vrednostni papirji Skupine Triglav glede na bonitetno oceno

Bonitetna ocena	Dolžniški vrednostni papirji		Indeks		Delež	
	31. 12. 2022	31. 12. 2021	2022/2021	31. 12. 2022	31. 12. 2021	
AAA	484.876.559	438.921.752	110	21,7 %	17,5 %	
AA	306.967.815	376.763.744	81	13,7 %	15,0 %	
A	510.662.035	677.949.441	75	22,8 %	27,0 %	
BBB	718.482.959	789.294.818	91	32,1 %	31,4 %	
Nižje od BBB	170.946.072	185.667.718	92	7,6 %	7,4 %	
Brez ocene	44.372.520	43.972.345	101	2,0 %	1,8 %	
Skupaj	2.236.307.959	2.512.569.818	89	100,0 %	100,0 %	

Podatki ne vključujejo naložb v korist življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje.

Po **sektorju izdajatelja** tudi v letu 2022 največji, 60,5-odstotni delež obvezniškega portfelja pripada državnim obveznicam. Njihov delež se je predvsem zaradi cenovnih nihanj zmanjšal za 4,7 odstotne točke, v primerjavi z letom prej pa sta se povečala deleža finančnih in podjetniških obveznic.

Dolžniški vrednostni papirji Skupine Triglav po sektorju izdajatelja

Sektor izdajatelja	Dolžniški vrednostni papirji		Indeks		Delež	
	31. 12. 2022	31. 12. 2021	2022/2021	31. 12. 2022	31. 12. 2021	
Državne	1.351.856.599	1.637.292.470	83	60,5 %	65,2 %	
Finančne	458.582.957	450.896.480	102	20,5 %	17,9 %	
Podjetniške	424.897.803	423.363.902	100	19,0 %	16,8 %	
Strukturirane	970.601	1.016.966	95	0,0 %	0,0 %	
Skupaj	2.236.307.959	2.512.569.818	89	100,0 %	100,0 %	

Podatki ne vključujejo naložb v korist življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje.

Dolžniški vrednostni papirji Skupine Triglav po dejavnosti oziroma ožjem sektorju izdajatelja²²

Ožji sektor izdajatelja	Dolžniški vrednostni papirji		Indeks		Delež	
	31. 12. 2022	31. 12. 2021	2022/2021	31. 12. 2022	31. 12. 2021	
Državne obveznice držav EMU	991.672.234	1.204.550.177	82	44,3 %	47,9 %	
Finance	459.553.557	451.913.446	102	20,5 %	18,0 %	
Državne obveznice drugih držav	191.947.342	227.890.193	84	8,6 %	9,1 %	
Državne obveznice države EU (razen EMU)	175.930.346	204.852.100	86	7,9 %	8,2 %	
Neciklične dejavnosti	124.865.616	106.676.738	117	5,6 %	4,2 %	
Storitve in dobrine javnega značaja	58.232.423	74.478.500	78	2,6 %	3,0 %	
Komunikacije	44.663.972	47.049.094	95	2,0 %	1,9 %	
Ciklične dejavnosti	50.702.125	46.995.262	108	2,3 %	1,9 %	
Tehnologija	31.756.559	39.255.888	81	1,4 %	1,6 %	
Industrija	41.403.083	37.525.233	110	1,9 %	1,5 %	
Energetika	33.041.595	36.662.200	90	1,5 %	1,5 %	
Surovine in materiali	32.539.108	34.720.987	94	1,5 %	1,4 %	
Skupaj	2.236.307.959	2.512.569.818	89	100,0 %	100,0 %	

Po **državi izdajatelja** dolžniških vrednostnih papirjev v portfelju prevladujejo izdajatelji iz držav z visokimi bonitetnimi ocenami. Na spremenjeno izpostavljenost do posameznih držav so vplivala predvsem cenovna nihanja in taktične prilagoditve nekaterih pozicij.

Dolžniški vrednostni papirji Skupine Triglav po državi izdajatelja

Država izdajatelja	Dolžniški vrednostni papirji		Indeks		Delež	
	31. 12. 2022	31. 12. 2021	2022/2021	31. 12. 2022	31. 12. 2021	
Nemčija	357.572.021	371.741.005	96	16,0 %	14,8 %	
Slovenija	196.671.133	312.387.021	63	8,8 %	12,4 %	
Francija	193.715.593	202.916.739	95	8,7 %	8,1 %	
Mednarodne finančne institucije	169.288.879	153.800.111	110	7,6 %	6,1 %	
Španija	133.738.698	154.859.010	86	6,0 %	6,2 %	
Italija	121.071.901	133.591.273	91	5,4 %	5,3 %	
ZDA	120.969.189	132.660.828	91	5,4 %	5,3 %	
Hrvaška	116.405.899	113.080.581	103	5,2 %	4,5 %	
Nizozemska	97.151.100	90.155.239	108	4,3 %	3,6 %	
Avstrija	67.733.516	66.664.263	102	3,0 %	2,7 %	
Drugo	661.990.029	780.713.748	85	29,6 %	31,1 %	
Skupaj	2.236.307.959	2.512.569.818	89	100,0 %	100,0 %	

Podatki ne vključujejo naložb v korist življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje.

V Skupini Triglav smo si začrtali strateške cilje na trajnostnem področju (podrobneje v poglavjih [4. Strategija in načrti](#) in [12. Trajnostni razvoj](#)). Ti so osnova za upoštevanje **okoljskih, družbenih in upravljaljskih dejavnikov (ESG)** pri upravljanju naših naložb ter uresničevanju upravljaljskih pravic ob odločanju na področju trajnostnega razvoja pri tistih izdajateljih iz našega portfelja, pri katerih je to mogoče.

Skladno s svojimi ambicijami povečujemo **delež trajnostnih naložb s fiksnim donosom** Skupine Triglav. V letu 2021 smo njihov delež v obvezniškem portfelju v primerjavi z letom prej skoraj podvojili in ga v letu 2022 dodatno okrepili. Trajnostne naložbe s fiksnim donosom so tako ob koncu leta dosegle 222,9 milijona evrov, kar pomeni 10,0-odstoten delež obvezniškega portfelja.

Trajnostne (ESG) naložbe s fiksnim donosom Skupine Triglav

Skupina	Trajnostne naložbe s fiksnim donosom			Delež v dolžniških vrednostnih papirjih		
	31. 12. 2022	31. 12. 2021	31. 12. 2020	31. 12. 2022	31. 12. 2021	31. 12. 2020
Obveznice z družbenim učinkom*	98.060.591	83.630.721	33.278.595	4,4 %	3,3 %	1,3 %
Zelene obveznice**	110.964.143	104.433.167	67.424.385	5,0 %	4,2 %	2,6 %
Trajnostne obveznice***	13.839.732	16.448.265	3.629.090	0,6 %	0,7 %	0,1 %
Skupaj ESG obveznice	222.864.466	204.512.153	104.332.071	10,0 %	8,1 %	4,1 %

* Obveznice z družbenim učinkom so instrument financiranja socialnih storitev.

** Zelene obveznice so instrument financiranja okoljskih projektov, katerih sredstva so namenjena za ekološko učinkovite produkte, tehnologije in procese, preprečevanje onesnaževanja in nadzor, trajnostno upravljanje življenjskih naravnih virov, trajnostno upravljanje vodnih virov, izkoriščanje obnovljivih virov energije, energetska učinkovitost in čisti promet.

*** Trajnostne obveznice so instrument financiranja trajnostnih projektov in so torej kombinacija zelenih obveznic in obveznic z družbenim učinkom. Pogosto je financiranje pogojeno z doseganjem trajnostnih ciljev.

Delniške naložbe, ki vključujejo delnice in druge vrednostne papirje s spremenljivim donosom ter naložbe v pridružene družbe, so ob koncu leta znašale 272,6 milijona evrov. V celotnem portfelju Skupine so obsegale 8,3-odstoten delež oziroma jim je – neupoštevaje naložbe v korist življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje – pripadel 10,1-odstoten delež naložbenega portfelja. V portfelju je tudi kategorija *Drugi skladi*, ki obsega predvsem alternativne sklade; med njimi ima pomemben delež alternativni sklad v upravljanju pridružene družbe Trigal. Celoten obseg delniškega portfelja se je glede na leto prej zmanjšal za 26 odstotkov, kar je tudi posledica prodaje določenih naložb.

Sestava delniških naložb Skupine Triglav

Vrsta delniške naložbe	Delniške naložbe		Indeks	Delež	
	31. 12. 2022	31. 12. 2021	2022/2021	31. 12. 2022	31. 12. 2021
Delnice	60.621.118	128.582.339	47	22,2 %	35,0 %
Delniški skladi	50.307.701	85.330.024	59	18,5 %	23,3 %
Obvezniški skladi	52.981.904	62.836.072	84	19,4 %	17,1 %
Denarni skladi	7.530.672	4.177.739	180	2,8 %	1,1 %
Drugi skladi	101.145.457	86.065.829	118	37,1 %	23,5 %
Skupaj	272.586.851	366.992.003	74	100,0 %	100,0 %

Delniške naložbe Skupine Triglav po regijah

Geografska regija	Delniške naložbe		Indeks	Delež	
	31. 12. 2022	31. 12. 2021	2022/2021	31. 12. 2022	31. 12. 2021
Slovenija	54.651.955	103.490.296	53	20,0 %	28,2 %
Razviti trgi	201.749.712	244.542.137	83	74,0 %	66,6 %
Razvijajoči se trgi	12.033.289	13.588.353	89	4,4 %	3,7 %
Balkan	4.151.895	5.371.218	77	1,5 %	1,5 %
Skupaj	272.586.851	366.992.003	74	100,0 %	100,0 %

Delniške naložbe Skupine Triglav po dejavnosti oziroma ožjem sektorju izdajatelja²³

Sektor izdajatelja	Delniške naložbe		Indeks	Delež	
	31. 12. 2022	31. 12. 2021	2022/2021	31. 12. 2022	31. 12. 2021
Močno diverzificirane dejavnosti	201.820.111	222.711.485	91	74,0 %	60,7 %
Neciklične dejavnosti	35.201.684	75.540.556	47	12,9 %	20,6 %
Finance	18.627.715	25.015.182	74	6,8 %	6,8 %
Tehnologija	4.895.154	12.932.690	38	1,8 %	3,5 %
Energetika	443	12.679.131	0	0,0 %	3,5 %
Ciklične dejavnosti	7.472.384	8.477.152	88	2,7 %	2,3 %
Storitve in dobrine javnega značaja	3.111.515	3.428.188	91	1,1 %	0,9 %
Industrija	1.018.292	3.399.847	30	0,4 %	0,9 %
Komunikacije	438.941	2.210.403	20	0,2 %	0,6 %
Surovine in materiali	612	597.371	0	0,0 %	0,2 %
Skupaj	272.586.851	366.992.003	74	100,0 %	100,0 %

V Zavarovalnici Triglav so se finančne naložbe, vključno z naložbenimi nepremičninami, zmanjšale za 12 odstotkov in so ob koncu leta 2022 znašale 2.386,5 milijona evrov.

Finančne naložbe Zavarovalnice Triglav

	Delniške naložbe		Indeks	Delež	
	31. 12. 2022	31. 12. 2021	2022/2021	31. 12. 2022	31. 12. 2021
Naložbene nepremičnine	43.377.173	43.840.055	99	2,3 %	2,0 %
Naložbe v odvisnih in pridruženih družbah	227.312.214	173.618.679	131	12,0 %	7,9 %
Delnice in drugi vrednostni papirji s spremenljivim donosom	151.148.306	204.009.208	74	8,0 %	9,3 %
Dolžniški in drugi vrednostni papirji s stalnim donosom	1.446.813.411	1.736.539.693	83	76,3 %	79,4 %
Dana posojila	4.446.916	5.155.689	86	0,2 %	0,2 %
Depoziti pri bankah	19.499.355	19.660.793	99	1,0 %	0,9 %
Ostale finančne naložbe	3.264.537	3.278.363	100	0,2 %	0,1 %
Izvedeni finančni instrumenti	0	20.317	0	0,0 %	0,0 %
Skupaj (1)	1.895.861.912	2.186.122.797	87	100,0 %	100,0 %
Naložbe v korist življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbena tveganja (2)	490.618.848	539.417.972	91		
Skupaj (1+2)	2.386.480.760	2.725.540.769	88		

7.10 Naložbe v nepremičnine in opremo za lastno dejavnost

Naložbe Skupine Triglav v opredmetena osnovna sredstva so dosegle 10,1 milijona evrov, v neopredmetena (programska oprema in premoženjske pravice) pa 12,6 milijona evrov. Matična družba je v opredmetena osnovna sredstva vložila 6,9 milijona evrov ter v neopredmetena osnovna sredstva 9,0 milijona evrov.

Z dejavnim upravljanjem nepremičnin, ki jih uporabljamo za lastno dejavnost, in preišljenim vlaganjem vanje zvišujemo njihovo vrednost. Poleg tega izboljšujemo njihovo izkoriščenost in jim povečujemo funkcionalnost. Pri prenovitvenih delih zasledujemo smernice trajnostnega razvoja Skupine Triglav, ki ob izboljšani izrabi prostorov vključujejo večjo energetska učinkovitost in manjši ogljični odtis. Racionalizacija in optimizacija prostorov poteka v skladu s potrjenim načrtom za obdobje 2021–2025. Tako smo nadaljevali energetska in funkcionalno sanacijo strateških nepremičnin za opravljanje lastne dejavnosti in za naložbe. Prav tako smo tudi v letu 2022 posebno skrb namenjali ukrepom za varovanje zdravja in zagotavljanje varne uporabe nepremičnin za zaposlene, stranke, najemnike in druge uporabnike.

V Skupini imamo sprejete minimalne standarde prilagodljive ureditve delovnih in prodajnih mest, ki ustrezajo mednarodnim primerom dobre prakse za sodobno in učinkovito poslovanje. Standarde bomo po potrebi prilagajali glede na nove ugotovitve in smernice v poslovnem okolju.

V Zavarovalnici smo v letu 2022 začeli uvajati pilotni projekt **hibridnega delovnega mesta**, o čemer podrobneje poročamo v točki [11.2 Transformacija in digitalizacija](#). Njegova uvedba se bo odrazila v sodobnejši in prilagodljivi ureditvi, ki bo bolj prilagojena različnim oblikam dela zaposlenih (upoštevajoč delo od doma), njihovim potrebam po oddihu med delovnim dnem in interakcijam, hkrati pa bo naravnana k večji izrabi poslovnih površin.

Informacijska podpora za upravljanje nepremičnin omogoča varno in celovito vodenje evidenc, hitro in natančno poročanje ter različne podpore upravljalvske procese. V letu 2022 smo nadgradili programsko verzijo podpore ter vanjo vključili programe za vodenje investicij, stroškovni menedžment in energetska računovodstvo. Nadgradnje bodo v celoti zaživele v 2023.

S sistematičnim vlaganjem v nepremičnine, ki so za nas strateškega pomena, in odprodajo nestrateških nepremičnin ohranjamo vrednost nepremičninskega premoženja Skupine ter odlično zasedenost in donosnost naložbenih nepremičnin. Tako smo v letu 2022 prodali več za Skupino strateško manj pomembnih nepremičnin (poslovnih prostorov, zemljišč, počitniških zmogljivosti). Končali smo tudi prodajni postopek za eno najpomembnejših nepremičnin v našem portfelju, ki je bilo v lasti družbe Triglav, Upravljanje nepremičnin. Ob tem so se odrazili pozitivni učinki prodaje razvojnega zemljišča leta 2021. Izvajali smo tudi projekt racionalizacije nepremičnin in lokacij, namenjenih opravljanju lastne dejavnosti.

7.11 Upravljanje premoženja strank

Upravljanje premoženja obsega upravljanje lastnih zavarovalnih portfeljev matične družbe (kritno premoženje in kritni skladi), varčevanje strank preko zavarovalnih storitev življenjskih in pokojninskih zavarovalnic Skupine, upravljanje naložb v družbi Triglav ter upravljanje premoženja strank v vzajemnih skladih in individualno v okviru družbe Triglav Skladi.

Vrednost sredstev v upravljanju Skupine Triglav ob koncu leta 2022:²⁴

- lastni zavarovalni portfelj: 2.699,6 milijona evrov (indeks 89),
- vzajemni skladi in individualno upravljanje premoženja v družbi Triglav Skladi: 1.389,5 milijona evrov (indeks 90),
- upravljanje naložb v družbi Triglav: 99,6 milijona evrov (indeks 109).

Trg upravljanja premoženja in investicijskih skladov

Na kapitalskih trgih so zaradi visoke inflacije, vojne v Ukrajini in zaprtja kitajskega gospodarstva kot posledice pandemije covid-19 upadle vrednosti vseh glavnih naložbenih razredov. Obseg **evropskega trga upravljanja premoženja** (investicijski skladi in diskrecijski mandati) se je po podatkih EFAME do tretjega četrtletja 2022 znižal za 3,8 bilijona evrov ali 12 odstotkov, kar je predvsem posledica padca vrednosti trgov, pod pritiskom pa so bili tudi prilivi v sklade. Do konca oktobra so odlivi iz skladov UCITS dosegli 238 milijard evrov, pri čemer je bilo odlivov iz delniških skladov 78 milijard evrov, iz denarnih

skladov 26 milijard evrov, obvezniški skladi pa so zabeležili kar 160 milijard evrov odlivov. Neto prilive v višini 25 milijard evrov so pritegnili skladi »multi-asset«. Tudi alternativni investicijski skladi (AIS) so imeli do konca oktobra 117 milijard evrov odlivov. Evropska panoga investicijskih skladov (skladi UCITS) je ob koncu oktobra upravljala 12 bilijonov evrov, AIS pa 7,1 bilijona evrov.

V Sloveniji je ob koncu leta 2022 delovalo 5 družb za upravljanje premoženja. V **vzajemnih skladih** so upravljale 3,9 milijarde evrov čiste vrednosti sredstev, kar je 9 odstotkov manj kot leto prej. Znižanje je bilo posledica upada vrednosti na kapitalskih trgih, vendar so bila v nasprotju z evropskim trgom neto vplačila v Sloveniji pozitivna in so znašala 209 milijonov evrov. Družba **Triglav Skladi je ob koncu leta dosegla 31,3-odstotni tržni delež** (2021: 31,8 odstotka) in ostaja eden vodilnih upravljavcev premoženja v investicijskih skladih na slovenskem trgu. V okviru vzajemnih skladov družba ponuja 18 različnih naložbenih politik: konservativne naložbe (dva obvezniška sklada in sklad denarnega trga), zmerno tvegane naložbe (fleksibilni, mešani skladi in defenzivni skladi) ter dinamične delniške naložbe (delniški skladi). Ob koncu leta je družba skrbela za portfelj 110.000 vlagateljev in v **vzajemnih skladih upravljala 1,2 milijarde evrov sredstev**, kar je 10 odstotkov manj kot leto prej. Vrednost čistih sredstev v upravljanju se je zaradi neto prilivov sicer povečala za 68,0 milijona evrov, zaradi vpliva razmer na kapitalskih trgih pa zmanjšala za 205,0 milijona evrov. Neto učinek se je tako odrazil v zmanjšanju vrednosti čistih sredstev v višini 137,1 milijona evrov.

Individualno upravljanje premoženja (IUP) je izvajalo 6 družb, od tega 4 družbe za upravljanje. Slednje so ob koncu leta upravljale 2,5 milijarde evrov individualnega premoženja, kar je 34 odstotkov več kot leto prej. Triglav Skladi so imeli v segmentu individualnega upravljanja premoženja 6,2-odstotni tržni delež (2021: 9,0 odstotka). Sredstva individualnega upravljanja premoženja družbe Triglav Skladi so dosegla 154,5 milijona evrov. Kljub pozitivnim prilivom v višini 9,3 milijona evrov so se v primerjavi z letom prej zmanjšala za 12,7 milijona evrov zaradi padca vrednosti na kapitalskih trgih.

Poleg vzajemnih skladov družba ponuja tudi 6 naložbenih kombinacij kot preddefinirane strukturirane košarice vzajemnih skladov, ki ustrezajo profilom tveganj za šest različnih segmentov strank.

V Bosni in Hercegovini je Skupina prisotna na trgu upravljanja premoženja preko družbe za **upravljanje Triglav Fondovi**, ki upravlja dva odprta sklada.

Družba Triglav Skladi, kot osrednja družba Skupine v dejavnosti upravljanja premoženja, upravlja tudi sredstva naložbenih življenjskih zavarovanj Skupine, med njimi tudi naložbeno strategijo Finančni cilji, ki strankam omogoča aktivno prilagajanje portfelja po načelu življenjskega cikla, ter ponuja Aktivne naložbene pakete, prilagojene segmentom strank glede na profil tveganja. Triglav Skladi poleg tega upravljajo pet portfeljev kritnih skladov prostovoljnih dodatnih pokojninskih zavarovanj: Triglav Drzni, Triglav Zmerni, Delniški Skupni pokojninski sklad, Mešani Skupni pokojninski sklad in Obvezniški Skupni pokojninski sklad.

Vključevanje okoljskih, družbenih in upravljavskih vidikov (ESG) v upravljanje premoženja²⁵

Dejavnost upravljanja premoženja lahko z upoštevanjem ključnih trajnostnih tveganj dolgoročno pripomore k doseganju višjih donosov. Delniški sklad Triglav Zeleni je trajnostni sklad, ki je usklajen z 8. členom Uredbe (EU) 2019/2088 o razkritjih, povezanih s trajnostnostjo, v sektorju finančnih storitev. Primarno zasleduje okoljski cilj, in sicer stremi k uresničitvi Pariškega sporazuma glede omejitve dviga povprečne temperature po svetu za 1,5 °C v primerjavi s predindustrijsko dobo. Ob tem je družba pozorna tudi na družbene vplive in ne vlaga v podjetja, če je razvidno, da je v njih prišlo do resnih težav in incidentov v zvezi s človekovimi pravicami.²⁶

Pri gospodarjenju s finančnimi instrumenti smo strankam ponudili novo naložbeno politiko GFI Delniški – Družbeno odgovorni, ki smo jo uskladili z 8. členom evropske uredbe št. 2019/2088. Omenjena naložbena politika zasleduje kriterijski indeks MSCI World Climate Paris Aligned, ki je zavezan preseganju standardov, sprejetih v Pariškem sporazumu. Pri sprejemanju naložbenih odločitev zato kot glavni škodljivi vpliv upoštevamo (ang. PAI) ogljični odtis in izpostavljenost podjetjem, ki delujejo v sektorju fosilnih goriv. S skrbnim pregledom vsake naložbe preverimo zagotavljanje minimalnih zaščitnih ukrepov na področju dobrega korporativnega upravljanja podjetij.

Aktivno lastništvo²⁷

Pri izvajanju naložbenega procesa presojava možnost vpliva na korporativno upravljanje družb v portfeljih, kadar nam to omogočajo pravice iz lastništva ter velikosti lastniškega deleža. Aktivno lastništvo je ključno za sprejemanje boljših poslovnih politik in praks v družbah (oziroma pri izdajateljih finančnih instrumentov) ter izboljšuje njihovo poslovanje. Izvaja se s komuniciranjem z izdajateljem ali z uresničevanjem pravic, ki izhajajo iz finančnih instrumentov in vključujejo udeležbo, glasovanje in predloge točk dnevnega reda na skupščinah izdajateljev.

O krepitvi dejavnosti upravljanja premoženja poročamo tudi v točki [11.3 Razvojne dejavnosti na področju upravljanja premoženja](#).